Масса а мехкашкара пролетараш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областен комитета а Грозненски горкома а, Нохч-ГIалгIай АССР-а оргкомитета а Грозненски къахьегамхой депутатий Совета а орган

Ера 10 апрель № 29 (2195) 1958 шу

Мах 20 кеп.

Нохч-ГIалгIай Республикерча къахьегамхоша, дерригача Советски адамаша санна, дагахь раьза а болаш къоабалъю СССР Лакхехьарча Совета решенеш

Историен чухь боккха лоархIам бола решенеш

Дукха ха йоаццаш чакхъяьннай СССР-а Лакхехьарча Совета хьалхара сесси. Сесси болхбеш хиннача деношка миллионаш болча советски наьха бIаргаш хадданза вай сийлахьча Даьхен столицагахьа—Москвегахьа хьежаш дар, хIана аьлча цига бар ССКП XX съездо белгалъяьккха вай мехка коммунизм хьалъяра программа чакхъяккхарна боккхача лоархIаме дола дешаш дувца гулбенна дерригача советски халкъан викалаш.

ДIахо а колхозни строй дегIаярахи машинно - тракторни станцеш эргаяхарахи дола закон а тIайийцад, хIаьта атомнии водороднии герза тохкамаш делга Советски Союзо ше цхьанне соцадарах бола соцам а баьб СССР-а Лакхехьарча Совето. Иштта тIайийцад США-н конгрессагеи, Великобританен парламентагеи, Германен Федеративни Республикан бундестатегеи, кхыча мехкий парламенташкеи деш дола кхейкаралаш. СССР-а Лакхехьарча Совето вIашагIъеллар Правительство — новкъост Н. С. Хрущев керте а волаш СССР-а Министрий Совет.

Чухьарчеи дунен халкъашта юкъерчеи гIулакхий эггара лоархIамегIа долча дешаща ювзаенна йола СССР-а Лакхехьарча Совета решенеш дерригача дунен тIа машар чIоагIбарна а вай мехка коммунизм хьалъярна а боккха лоархIам болаш я. Цунах латт цу решеней низ.

ДIахо а колхозни строй дегIаярахи машинно-тракторни станцеш эргаяхарахи дола закон тIаэцарца чакхдаьннад из боккха лоархIам бола дош дерригача халкъо дувцилга. Советски Союза Коммунистически Партен ЦК-си Советски Правительстваси чакхъяха лаьрхIа мероприятеш ерригача болхлой классо, колхозни ахархоша, советски интеллигенцес, дерригача советски халкъо дагахь раьза а болаш къоабалийр. Цхьа барт а болаш къоабалийр уж советски халкъан викалаша, сессе гулбеннача СССР-а Лакхехьарча Совета депутаташа. Вай мехка латта гIулакхаш бокъонца дайза а дайза, дIахо юрта боахам дегIабоалабарна эшар фуд а хьежа, партес яь уж бакъахьара решенеш хIанз закон а хинна дIаэттай.

«Промышленностаи гIишлонашъярнеи доал делга хувцаро санна, — йоах СССР-а Лакхехьарча Совето тIайийцача законо, — машинно-тракторни станцеш эргаяхаро а Iалащде деза боахаман социалистически систма тIех хиларахи производстверча гучаяханза йолча торонехи ма-могга дукхагIа пайда эцилга, наьха творчески инициативеи хьинари дIахо дегIадоаладелга. Цо торо хулийтаргья коммунизман новкъа йода советски общество тIа-тIа чехкагIа яхийта. Ленински кIоаргача хьаькъала кооперативни плана ларда тIа юрта боахама коллективизаци яьчул тIехьагIа уж гIулакхаш чакхдахар социалистически юрта боахам дегIабарна боаккхаш бола керда, Iалъмате лоархIам бола боккха гIа хургба».

Уж парте де лаьрхIа гIулакхаш чакхдахарна дерригача советски халкъа низ ураоттабе беза. Керда закон чакхдаккхарца дувзаденна Iалаьмате чоалхане декхараш отт партийнии, советскии, боахамани органашта хьалхашка. Дуккха балхаш де дезаргда цар машинно-тракторни станцеш ремонтно-техническ станцеш яхкарца эргайоахаш, тракторaш, комбайнаш, кхыйола юрта боахаман машинаш колхозашка йохкилга вIашагIдоллаш, хIаьта иштта колхозни экономика дIахо чIоагIъярна а берригa юрта боахам айбарна а. Уж гIулакхаш чакхдахар дерригача халкъан декхар да.

Дерригача дуненна а боккха лоархIам болаш гIулакх да атомнии водороднии герза тохкамаш делга Советски Союзо ше цхьанне соцадарах лаьца бола СССР Лакхехьарча Совета соцам.

СССР-а Лакхехьарча Совето соцам баьб масса а тайпара атомнии водороднии герза тохкамаш делга соцадолда Советски Союзе аьнна. СССР-а Министрий Совета тIадиллад из соцам кхоачашбарна де мел дезар делгеи, хIаьта атомнии водороднии герз долаш мелйолча паччахьалкхений правительствош шо-шоай мехкашка атомнии водороднии герза тохкамаш кхы вIалла а дергдоацаш соцадарна тIахьехилгеи.

Советски наха цхьа барт болаш къоабалъю уж решенеш. Цар къоабал а бу хьал а лоац Советски Союзо хадданза машар чIоагIбарна тIехьа лоаттабу къовсам, хIаьта социалистически строй дIахо шоай низ ца кхобеш чIоагIъергйолаш а ба уж.

Вай республикера къахьегамхой, дерригa советски халкъ санна, шоай ерригa уйла тIа а яхийта ладувгIаш бар сессега. Сесси болхбеш хиннача деношка дуккха а керда къахьегама толамаш даьхар болхлоша, колхозникаша советски интеллигенцес. Нохч-ГIалгIай республикерча къахьегамхоша шоай беррига низ а уйла а тIа йохийтаргъя Сессен решенеш кхоачашъярна.

Заводашка, фабрикашка, промыслашка колхозашка, совхозашка — массанахьа митингаш, собранеш я еш СССР-а Лакхехьарча Совета хьалхарча сессен итогаш ювцаш. Болхлой, колхозникаш, беррига къахьегамхой сессен решенеш дег тIара къоабалъеш хилар хьагойт цу митингашка деча къамаьлаша. Цо хьахьокх Нохч-ГIалгIай республикера къахьегамхой партен политиканна раьза болаш а из хьаллоацаш а хилар. Шеко яц цар Нохч-ГIалгIай АССР юхаметтаоттаярна а республикан экономикеи культуреи лакхъярна а шоай беррига низ тIабохийтарг хилар.

ШоллагIча созыван Нохч-ГIалгIай АССР-а Локхехьарча Совета хьалхара Сесси вIашагIтохарах бола

СОЦАМ

Нохч-гIалгIай АССР-а организационни комитето соцам бу:

ШоллагIча созыван нохч-гIалгIай автономни советски социалистически республикан Лакхехьарча Совета хьалхара сесси 1958 шера 15 апреле вIашагIтоха.

Нохч-ГIалгIай АССР-а Оргкомитета председатель
М. ГАЙРБЕКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР-а Оргкомитета секретарь
М. КОМАРОВ.

г. Грозный, 1958 ш. 9 апрель.

1958 шера 1-ча квартале промышленностен производстван план кхоачашъяра итогех

Нохч-ГIалгIай АССР статистически управленен хоам

Республикан промышленносто дика гIулакхаш карагIдувлаш кхоачашъяьй валови продукцени лоархIамерча доакъой натуральни хьисапера продукци арахецара, 1958 шера 1-ча квартала план. Республике промышленни производственни квартальни план кхоачашъяр 105,2 процент кхоачашдаьд, совнархоза промышленносте — 104,8 процент, моттигерча Совета промышленносте — 104 процент.

1957 шера 1-ча кварталага диллача продукцен дукхал айденнад: республике гIолла 17,8 процент, совнархоза промышленносте гIолла — 17,5 процент.

1957 шера 1-ча кварталага диллача промышленни производство дегIаяра сухалаш геттара лакха да. Иштта 1957 шера 1-ча квартале промышленни продукци дегIаяр 8 процент мара дацар, хIаьта 1958 шера 1-ча квартале 18 процент хиннад из.

Промышленни продукцен лоархIамерча доакъой план 1958 шера I-ча квартале кхоачашъяр укх тайпара да:

Мехкдаьтта	102,8	процент
Газ	108,1	»
Сийрда нефтепродукташ	104,2	»
Электроэнерги	102,1	»
Кирпишк	105	»
Кога гIирс	101,3	»
Маькх	102,4	»
Марши хIамаш	106,4	»
БIарччача шурий продукци	120,9	»

Къахьегама овсарле дегIайоалаярна оттаяь план 102,7 процент кхоачашъяьй. 1957 шера 1-ча кварталага диллача къахьегама овсарле 10,2 процент дегIаенай цу даькъе совнархоза промышленносте 13,3 процент.

1958 шера 1-ча квартала план кхоачашъяра итогаша тешал ду республикан халкъа боахама лоархIамерча даькъа — промышленность дегIайоалаяра, дика доаккхи гIулакхаш карагIдувлар.

Нохч-ГIалгIай АССР
Статистически управлени

СССР Лакхехьарча Совета сессен решенеш—советски халкъо керда коталонаш яхара тешамера лард я

Цхьа барт а болаш могадар

«ЦIе Октябрь» яхача кирпишки завода болхлой чIоагIа уйла тIайохийташ хьийжар СССР Лакхехаьрча Совета сессен балха леламга. Из кхеталуш а да. ХIана аьлча социалистически парламента делегаташта хьалхашка дIахо колхозий строй дегIайоалаяреи МТС-ш эргаяхареи, цхьан оагIорахьара атомнии водороднии герза тохкамаш дар соцадареи СССР Правительство вIашагIтохареи, иштта кхы а лоархIамера дешаши лаьтта хиларах. ЦIеоктябрьхоша чIоагIа могадир СССР-а Лакхехьарча Совето тIайийца Законаши соцамаши.

ХIанз завода коллектив кирпишк еча сезона еш йола кийчо яь яла йоал. Гарггарча деношка долалургда цIен тIа ехка кирпишк елга а.

Болхлошеи гIулакхерчари СССР-а Лакхехьарча Совето чакхдаха оттадаьча гIулакхашта жоп луш, дош лу укх шера кхыдIахо ца хулийташ завод тIехьа латтар дIа а даьккха, оттаяь план кхоачашъелга Iалашде.

Бакъахьа, кхетаме, нийса!

СССР-а Лакхехьарча Совета пхезлагIа вIашагIтехача хьалхарча сессес тIайийца Законаши соцамаши чIоагIа цхьоагIо йолаш могаду «Октябран 40 шу» яхача совхоза Наьсар-Кертерча отделенен болхлой коллективо, хIана аьлча уж кхетаме а бакъахьа а хиларах. МТС-ш эргаяхаро, шеко йоаццаш, йиш хулийтаргья дIахо колхозни строй дегIайоалаярна, хIаьта цунца социалистически юрта боахам дегIабар Iалаш а дергда. Цох пайда боал берригача советски наха. Цу сессес оттадаьча историен лоархIам болча хIара мугIар тIа белгалдаь да вай къахьегамхой йоакхо еш хилар.

Тхо доккхал деш да, Советски Социалистически пачхьалкхено дерригача дуненна хьалхашка, юха а тIема духьал ше хилар кхайкадеш хиларах.

Жоп лургда вай гIулакхаща

Малгобикерча № 4 йолча совхоза коллектив Iалаьмате боккхача безамца хьийжар СССР Лакхехьарча Совета пхелагIча созыва цхьоалагIча сессен балхага, йоккха терко еш диййшар цо вай мехка керттерча органо тIайийца исторически документаш. Цу документаша бокъонцара доаккхал дайт нахага кIоарга хьаькъал долча шоай коммунистий партехи низ болча социалистически мехкахи.

Цудухьа оаха массане а цхьабарт болаш къоабалду сессен соцамаш. Уж дерригаш а вай дукхаеза Даьхе чIоагIъе, йIаьхийгIа е, къахьегамхой вахар тоаде, керттера экономически декхар сага сих прдоукци яккхарна гарггарча шерашка Американа тIехьакхер кхоачашде лаьрхIа да.

Оаха доаккхал ду атомнии водороднии герзашта беш бола тохкам дуненн тIа эггара хьалха тхой мехко сацийта. Советски халкъах доаллаш да нах дукха безаш хилар, нахах къахеташ хилар хIаьта, сессес тIайийцача документаша дунен тIара машар чIоагIбарна Iалаьмате доккха гIо а дергда. Оаха кхыча беррига а советски наха санна, цхьабарт болаш къоабалъю Коммунистически партеси Советски правительстваси лелаю машара политика.

Советски наха шоай правительство хьаллоац хабарца а доацаш гIулакхаща. ЙиълагIча совхоза коллективо лакхара социалистически декхараш тIайийцад. БIаьстан балхаш шоай ханнахьа кхоачашдарна а, лаьттан 100 гектара лаьрхIа хьайбай продуктивность лакхъярна а низ ца кхобеш къахьегаргдолаш я коллектив.

Партес хадданза къахьегамхой йоакхо ю

Нохч-ГIалгIай Совнархозо соцам а баь укх шера 1-ча апреле денз 7 сахьат долаш балха ди оттадаьд нефтеперерабатывающи промышленностерча болхлошта.

Цу гIулакха дикка хьалха денз кийчлуш яр Новогрозненски нефтеперерабатывающи завод. Хьалха болх баь ваьнна 8 сахьат далалехь юха а балха ва везаш хулар, кIира шозза смена хувцалора тха. ХIанз из тайпа смена хувцаялар хургдоацаш дIададьннад. ХIара бетта бархI выходной ди хургда тха. № 2 йолча цехерча «25—2» яхача установкан коллективо продукци арахецара 8 сахьата хинна план 7 сахьата долаш отадаьча балха дийнахь кхоачашьергъя. Къахьегамхой хьашташ кхоачашдеш, хадданза цар терко еш йолча вай сийлахьча Коммунистически партена баркал оал оаха.

Е. У. АЛИНПИЕВ,
Новогрозненски нефтеперерабатывающи завода № 2 йолча цеха 25-2 установкан воккхагIа вола оператор.

x x x

Iалаьмате чIоагIа дог гIоздаьнна тIайийцар Грозненски Крекинг завода коллективо, Нохч-ГIалгIай АССР совнархозо, нефтеперерабатывающи промышленностерча бохлошта, 1958 шера 1-ча апреле денз 7 сахьат долаш балха ди оттаде аьнна баь соцам. Из чIоагIа лоархIаме бола соцам балехьа хьалхагIа, сменаех бола болх а дийнахь бола болх а вIашагIа мишта болла беза хьожаш, нийсо яьяр Крекинг заводе. ХIанз, салаIа, деша безам болчунна деша, цIагIа де дезаш гIулакх долчунна шиййцIагIара гIулакх де мукъа ха я болхлошта. Инженерно технически болхлошта а 7 сахьат долаш балха ди оттадаьд. Царна бетта а дийнахьа а дола алапий хьалха 8 сахьат долаш хиннача балха дийнахь санна хувцадаланза дус.

Хьалха 8 сахьата оаха ара хецаш хинна нефтепродукташ хIанз 7 сахьата арахецаргъя оаха. Сменах (вахтах) болхбечар, 6 сменах арахецаш хина продукци 5 сменах арахецаргъя. Из гIулакх кхоачашде мел эша кийчо хьалхагIа денз яьй оаха. Советски адамий торонаш кхы тIа тоаярна, къахьегача наха дага мел латтараш кхоачашдарна е ма еззар йоакхо а еш коталонгара коталонга вай кхувлача партена цIенча дег тIара баркал оал оаха.

АХМАТОВА НАДЕЖДА,
крекинг-завода № 2 йолча цеха «15-16» яхача установкан йоаккхагIа йола инженер.

МАВРИДИС АЛЕКСАНДР,
«15-16» яхача установкан воккхагIа вола оператор.

Таксо-моторни автохозяйство

Таксо - моторни автохозяйствон коллективо цхьа барт болаш дика къахьийгар 1958-ча шера хьалхарча квартала балха план кхоачашъярна.

1957-ча шера ханал ши бутт хьалха йистеяьлар из коллектив план кхоачашъяь. Январеи, февральи бетташка 115—140 процент хIаьта квартальни 100—117 проценти кхоачаш йир автохозяйствос грузотаксени легковой машинайи балха план.

Массехк къамах нах ба цига шофераш болаши кхыдола балхаш деши:Марзаганов а, Сабко а, Наурузов а, иштта кхыбараш а. Дика дIаоттадаьд цига балха гIулакх автохозяйствон начальник волча нов. Боковси парторганизацен секретаро нов. Денисовси.

Тресте партийни организацен секретаро нов. Филинцевс къаьстта белгалбаьхар шоай треста чуйоагIача цу таксомоторни автохозяйствера цхьабола шофераш: н.н. Угурчиев Саид-Iаьла. Марзаганов Хьажамурд Баскаков, Мачуев.

— Угурчиев юххьанца таксе тIа шоферал балха вера, — аьлар Филинцевс, — цудухьа, из дика болхло хиларах хIанз 20 машина кара а йолаш, бригадир ваьв цунах.

Иштта дикеи тешамеи болхло ва цига шофера балха тIара автохозяйстве гаража начальник оттаваь вола гIалгIа Марзаганов Хьажмурд а. Ше балха тIа воллашехьа а Саратоверча автомобилий институте заочно дешаш а ва из.

Д. АМАРАЛИЕВ.

Венгерски столицо моаршал хетт доттагIашка

Будапешт. (ТАСС). 4 апреле венгерски халкъо дездир шоай мохк гитлеровски фашистехи, царна чу лаьттача хортистски хуллаехи мукъа баьнна 13 шу далара ди.

Сецца гулбала болабелар къахьегамхой Будапешта улицашка кортамукъален Денна хетаяь йолча городской митингаца дакъа лацар духьа. Массанахьа а хоалуш да цIай. Улицаш а майданаш а кийчъяьй цIечеи къамани байракхаща, праздничн плакатаща, цIеной фронтонашка хьалтеха доахк Маркса, Энгельса, Ленина, Венгерски пачхьалкхен хьалхлелелаечар портреташ, Кошута, Петефи, кхыболча Венгрен кортамукъале бахьан къовсам лоаттабьчар портреташ.

Дьердь Дожа шерача проспекта шинна оагIонгахьа хьалъяьй трибунаш. Военни парад йолалуш укхаза гулбелар венгерски столицап эзараш къахьегамхой, политическии общественнии деятелаш, Венгерски халкъан эскара генералитет, производствон дикагIа бола нах, дипломатически викалий керте бараши болхлойи, венгерскии кхыча мехкашкареи журналисташ. Центральни трибуна хьалхашка дIаэттад эскар.

9 сахь. 50 мин. ялча трибуна тIа хьалтIабовл Венгерски социалистически болхлой партен ЦК хьалхара секретарь Янош Кадар, ВНР-а Президиума Председатель Иштван Доби, Венгерски Революционни Болхлойахархой правительствон председатель Ференц Мюнних, кхыбола Венгрен партени правительствони хьалхалелаераш а. Трибуна тIа — ССКП ЦК Хьалхара секретари СССР-а Министрий Совета Председатели вола Н. С. Хрущев керте а волаш йола Советски Союза Партийно-Правительственни делегаци я. Параде гулбенначар дIайха моаршал хоатт Венгерски пачхьалкхен хьалхлелаечаргеи советски хьашашкеи. Майдана тIа чIоагтIа тIоараш тох.

10 сахьат даьлча парада командующес Венгерски халкъан эскара генеральни штаба начальнико генерал-майора Ференц Уграи рапорт дIалу ВНР-а мохк тIемах лорабара министрага генерал-полковникага Геза Ревесага. Эскара частешка хьежа ше чакхваьлча, Геза Ревеса парада доакъашхошка къамаьл ду. Венгерски Халкъан Республикани Советски Союзеи пачхьалкхений гимнаш локх.

11 сахь. 30 мин. яьлча ВСРП ЦК Политбюро члени ВСРП Будапештски горкома хьалхара секретари волча Дьердь Марошана хьаел митинг. Кагирхой Коммунистически союза будапештски организацен цIерах къамаьл ду ЦК-и КСМ ГК-и секретарь волча Шандор Борбей.

Венгерски кхалнаьха Центральни совета городской комитета секретара Палне Бодони къамаьл даьчул тIехьагIа Д. Марошана къамаьл де бокъо лу новкъоста Янош Кадара. Гулбенначар тIаэц из чIоагтIа деттача тIоарашцеи моаршала цIогIашцеи. Янош Кадара къамаьла дукхаза юкъе лелхар детташ дола тоараш.

ТIаккха Д. Марошана Н. С. Хрущевна къамаьл де мукъа лу. Митинга доакъошхоша дIаьхдаь тIоараш тох советски делегаценна кертелаттар къамаьл де волалуш. Майдана тIа гIолла хоз низ бола «ура» яха цIогIеи доттагIлен кхайкамаши: «Вахалва новкъост Хрущев!». Н. С. Хрущева къамаьл дуккхаза а юхасецадора чIоагтIа, дIаьхдаь деттача тIоараша.

Митинг дIакъовлаш, Дьердь Марошана дехар ду новкъостага Хрущевга советски халкъага эггара дIайхагIа дола вежарий моаршал дIадалари, хIаьта советски халкъо ший къахьегама а машар бахьан цо лоаттабеча къовсама а кхы доккхагIа дола толамаш дахар шийна ловлга дIаалари.

ЦIайна хетаяь хинна митинг йистеяьлар партийни гимн «Интернационал» яккхарца.

Митинг йистеяьнначул тIехьагIа новкъост Н. С. Хрущев венгерски хьалхлелелаечарцеи советски делегацен членащцеи трибуна тIера Iовоал майдане. Будапешта бахархоша дега чура морашал хетт новкъостага Н. С. Хрущевга, цун кулг лувц, вежарий советски халкъага дега чура салам-морашал дIале, яхаш дехар а ду.

Венок тIайиллар

Будапешт. (ТАСС). 4 апреле ССКП ЦК Хьалхара секретари СССР-а Министрий Совета Председатели вола Н. С. Хрущев керте а волаш йолча Советски Союза Партийно-Правительственни делегацес венок тIайиллар ВСРП Будапештски городской комитета цIенна контрреволюционераша осада яьча хана 1956 шера 30 октябре горком лораеш турпалий хьисапе байначар сийна оттадьча мемориальни доска тIа. Венока тIа йоазув да: «Советски Союза Коммунистически партегара».

Мемориальни доска тIа дошо алапаща язъяьй халкъа Iаьдал бахьан шоай вахар дIаденнача 25 турпалий цIераш. Царна юкъе я партен горкома секретара Имре Мезё, горкома болхлочун Ева Каллаи, полковника Янаш Асталаша, кхыбарий а цIераш.

Венок тIайиллара церемоне венача Н. С. Хрущевс дега чура а, дIайха а моаршал хоатт зизаща шийна духьала баьхкача Имре Мезё виIийгеи йиIийгеи. Венок тIайиллачул тIехьагIа новкъоста Н. С. Хрущевс къамаьл дир Имре Мезё сесагаца.

Венок тIайиллара церемоне хилар ВСРП ЦК секретари ВСРП Будапештски горкома хьалхара секретари вола Дьердь Марошан, ВСРП ЦК секретарь Карой Киши.

Иркутски область. Ангарске хьалъеш латт нефтеперерабатывающи завод, цу заводе уха мехкдаьтта Омск—Иркутск яхача нефтепроводах ухаргда.

ХIанз завода цехашка оборудовани оттаеш латт. Резервуарни паркашта монтаж яь йоалаш латт, монтаж еш латт насосашта, эстакадашка гIолла трубопроводаш йохкаш латт.

Сурта тIа: хьалъеш йола нефтеперерабатывающи завод.

Сурт М. Минеева. Фотохроника ТАСС.

ГIалгIай мехкарий дика гIулакх

Назрановски района культуран цIагIа дика вIашагIъелла художественни самодеятельноста коллектив я. Цу коллективо Назранеи совхозий отделенешкеи бахача наха дика, сакъердаме концерташ а увттаду.

Районе баха нах чIоагIа раьза ба цу коллектива. Цхьабакъда, коллектива кхоачамбоацарех лархIа деза гIалгIай мехкараша цунца дакъа лоацаш ца хилар.

Комсомола райкоме вIашагIтехача мехкарий комитето ше болх бе йоалалуча хана шийна хьалхашка оттадаь декхараш кхоачаш а деш художественни самодеятельноста дикка дукха гIалгIай мехкарий юкъеэзаб. Из гIулакх де тIадилладар Назрановски юкъерча школен хьехархочоа Тамбиева Лейлайнеи, райфо болхлочоа Горчханова Заренеи. Цар дика чакхдаьккхар из гIулакх. 8-ча марта — кхалнаьха дезача дийнахьа, шоай хьалхара концерт оттадир гIалгIай мехкараша. Концерт оттадаьращца бар Л. Тамбиеваи, Г. Мальсаговаи, З. Гарчхановаи, иштта кхыбола гIалгIайи эрсии мехкарий а. Цу дийнахьа районе баьхкар юрташкара дуккха мехкарий а. Из ди, гIалгIай мехкарий деза ди лаьрхIа, дика сакъердам болаш чакхдаьккхар цар.

Кхалнаьха дезача денах доклад йир мехкарий комитета председатела, Назрановски юкъерча школен хьехархочо Дидигова Марема. ХIанз мехкарий коллектив керда концерт кийчдеш я. 1-гIа Май дездеш оттаде дага ба уж шоай шоллагIа концерт.

Х. БОКОВ.

ВЛКСМ XIII-ча съезда сийна

Москва. Щербакова цIерагIча даьрий деча комбината комсомольцаш ВЛКСМ XIII-гIча съезда кердача производственни коталонаща духьалбахка кийчлуш ба. Къонача производственникех дуккха а тIехкхоачашду сменни боарамаш.

Лакхара къахьегама овсарле гойташ къахьег укх деношка ткачиха комсомолкас Галина Соколовас. Къахьегама хьалхара хьисапаш леладеш, сменни боарам юкъера лаьрхIача 120—130 процент кхоачашбу цо.

Производственни коталонаш яхарца цхьана ший образовани лакхъе а гIерт Галина. Болхлой кагийча наьха сайрийнарча школе 9-ча классе деша ягIа из.

Сурта тIа: ткачиха Галина Соколова инструкторца Ф. С. Михальцовца къомаьл деш йоалл.

Сурт. Б. Трепетова. Фотохроника ТАСС.

1-ча Мая сийна яхь йоаржаяь къахьегараш

«Малгобекнефть» яхача нефтепромыслови управленен механически мастерской зIамига предприяти яле а, хиланза яргйоацаш я. Цо ремонт ю бурув деттача эшача а, промыслови а оборудованена, хьаду бурош (Долотош), бурув деттача агрегаташта эше йоккхийча блокий кIийленаш, эксплуатационни скважинашта «Эклипса» яха мачташ, иштта кхы дуккха а йола оборудованен оатхалаш.

Хадданза болх бош я металлах хIамашъю дуккха станокаш, кхоъ пневматически жIов.

Мастерскен коллектив цхьабарт болаши дикеи болх беш я. Юккъера лаьрхIача балха нормаш январь бетта 172 процент хилар цар, февраль бетта 176 процент хилар, март беттара болх а ба цу боарама тIа. Эггара дикагIа балха хьокхамаш долаш ва слесарь нов. Загубнов — цун массехк професси я, токарь нов. Сорока, кузнец нов. Васюк фрезеровщик нов. Папазов иштта кхыбараш.

Дика балхаш деш ба цIабаьхкачул тIехьагIа балха баьхка гIалгIай: слесарь нов. Плиев Орцхо, инструментальщик нов. Икаев Хьамид, такелажник нов. Чантиев. Станокашцара балхаш Iомадеш бола гIалгIай кагийнах н. н. Аджиев Бисолтеи Кодзоев Iалихани дика лоархIаш ба коллектива юкъе.

Хьалхарча квартале мастерскен рационализатораша массехк эзар сом ахча кходергдола 14 предложени йоалайир балха юкъе.

Феврали марти бетта нов. Ярошенко мастер волча слесарносварочни цеха совгIат делар брак йоацаш болх барах.

ХIанз мастерскен коллектив майски праздника сийна социалистически яхье а этта къахьегаш я.

И. АПУРИН

ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома шоллагIа пленум

1958 шера Апрель бетта 4-ча дийнахьа ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома шоллагIа пленум хилар.

Пленумо 1958—1960-ча шерага кхаччалца, кхаь шера, Нохч-ГIалгIай республикерча комсомольцашеи кагирхошеи Нохч-ГIалгIай республикан культура айярна бе безача балха план йийцар.

Цу деша хьакъехьа доклад йир ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай Обкома хьалхарча секретара нов. Голубовскес.

Доклад йистеяьнначул тIехьагIа ВЛКСМ Обкома секретара нов. Панюковс йийшар 1958—1960-ча шерашка Нохч-ГIалгIай республикерч комсомольцаша а кагирхоша а республикан культура айярна бе безача балха плана проект.

Цул тIехьагIа къамаьлаш де дIа язвеннача 20 сага юкъера 13 саго къамаьл дир. Къамаьлаш даьрашта юкъе бар Нохч-ЦIалгIай АССР культуран управлене начальник нов. Татаев, Кирова цIарагIа йолча культурни — салоIача парка директор нов. Пешковский, «Чечингстрой» треста управлляющи нов. Чернояров, нохчий поэтесса Р. Ахматова, дерригача дунен фестивала лауреат нов. М. Эсамбаев, иштта кхыбола комсомольски а культурни а балха городеи районашкеи хьалхале лелаеш бола болхлой.

Къамаьлаш даьраша массане а чIоагIа раьза хинна тIаийцар, кхаь шера комсомольцашеи кагирхошеи республикан культура айяра оттаяьча плана проект.

ВЛКСМ Ачхой-Мартановски райкома секретара нов. Магомадовс аьлар, шоай районера комсомольцаш а кагирхой а болабеннаб шоай района кхаь шера культуран план кхоачашъе. Орехово яхача юртарча комсомольцашеи кагирхошеи тIалаьцад 150 саг чухошагрвола клуб, Ленински комсомола 40 шу дузача дийнахьа йистеяккха, аьнна.

Нохчий поэтессас нов. Р. Ахматовас аьлар, хIанзалца Нохч-ГIалгIай писателаши поэташи республикан культура лакхъяра хьакъехьа баь болх кхоачамболаш бац. КIезига хул уж юрташка. Шоай болх, горадашкарча а юрташкарча а къахьегамхой балхаца кIезига бувз цар. БIаьхийча нахах юхедисача воча гIулакхащца лоаттабу къовсам эсала ба. ХIанзчул тIехьагIа уж тхой гIалаташ тоаде а республикан культура лакхъяра план кхоачашъярна мамогга новкъосталде а хьожаргда тхо.

Республикан физкультуран а спорта а комитета председатела новкъ. Еськовс аьлар, хIанзалца вай республикерча комсомольцашеи кагирхошеи эсала новкъостал даьд культурни спортивни гIишлонаш хьалъярна. Цо тIахьийхар комсомольцаши кагирхойи кхаь шерара культурни план кхоачашъеча, дукхагIа къахьегама толамаш дахарна.

Пренеех къамаьлаш даьраша чIоагIа критика йир «Чечингстрой» а цун управляюще нов. Черноярова а балха, цар культурни гIишлонаш еча балха юкъе кагирхой чуозац яхаш. Чернояровс дош делар комсомольцашта, яьча критикан лоархIам а беш, культурни гIишлонаш хьалъярна ма-могга кагирхой чуоза. Иштта кхы а чIоагIа критика а еш къамаьлаш дир комсомольски пленуме хиннараша.

Къамаьлаш даь баьнначул тIехьаIа массава а раьза а волаш тIаийцар, 1958—1960-ча шерашка Нохч-ГIалIай АССР-ча комсомольцашеи кагирхошеи республикан культура кхаь шера лакхъярна бе безача балха план.

Культуран гIишлонаш хьалъяраи культурно-массовой **болх тоабараи бе беза болх.**

Пленумо яьча решенеш тIа йоах:

Берригача культурно-массовой болха идейни уровеньи цун чулоацами овлан тIара тоаболба.

Хьалха ДИТР-а яха ахканара кино-театр хинначеи, Нохч-ГIалгIай ловзареи халхареи ансамбла цIеношкеи кхаь шера дешаргдолаш культуран университет юллийла.

Моттигерча промышленносто даьча тIеханахьа дувхача барцкъийи, кога гIирсийи кхыча хIамайи модай выставка увттайойла хIара шера.

ХIара шера Киров цIерагIа йолча культурани салоIачеи парке бетта курсаш чакхйоахийла — юртийи городийи клубашта а культуран цIеношта а массовикаши затейникаши кийчбеш. 1958 шера кийчволва 70 массовик-затейник.

Масса а йолча юрта а города а клубашка культуран цIеношка драматически, иллиалархойи, халхарийи кхоккха кружок хургйолаш болх болба кхо шу далалехьа.

Республикан районни центрашка а йоккхача юрташка а 40 халхарий площадка йойла.

Республикан нах мелбахача моттиге, 1960-гIа шу кхоачалуча ханна лелаш йола библиотекаш е книжкан тела моттигаш хийла. Комсомольцашеи, кагирхошеи, бахача наха юкъе, 4 миллион мах болаш литература дIайоаржайойла кхаь шера. Из гIулакх кхоачащдарна хIара комсомолец декхарийла ва, кхаь шера, 15-нел кIезигагIа доацаш художественни, политически е Iилме отта довзийтачарех книжка наха юкъе дIадоаржаде.

ХIара шера, сентябрь е октябрь бетта чакхдоахалда республикан иллеш оала цIайнаш.

Грознерча комсомольцашеи кагирхошеи чIоагIа новкъостал дергда республикан драматически театраи, библиотеканеи, телецентраи, типографенеи гIишлонаш хьалъярна, цу гIулакха кхаь шера 200 эзарнел дукхагIа сага-сахьат болх бергба.

Сталинскии, Ленинскии, Орджоникидзевскии, Старопромысловскии районашкарча комсомольски организацеша 1958 шера 4 юрта районе радио чуюлларгья, хIаьта 1959—1960 шерашка юрташка 27 эзарнел кIезигагIа йоацаш радио точка а юллаоргья.

Ленинскии, Орджоникидзевскии районашкарча комсомольцаша 1958—1960 шерашка, колхозни базара юххера комсомольски парк тоа а ергья, цу чу из йизза гаьнаш а йогIаргья.

1959-ча шера, ВЛКСМ 40 шу дизара сийна комсомольскийи кагирхойи низаща а цар руцкъах а, Нохч-ГIалгIай пачхаьхьалкхен педагогически института парке памятник догIаргда Нохч-ГIалгIай комсомольций а кагирхой а сийна.

Комсомольцийи кагирхойи низашца, кхаь шера, 102 культурни гIишло йойла (юрта клубаши, изба читальнеши, библиотекаши). Ремонт а йойла, хила езача тайпара хургйолаш тоа а йойла, хIанз йолаш йола 180 клуби изба-читальнии, красни уголоки.

1958-ча шера 50-нел кIезигагIа йоацаш клубаш йойла.

Шалинскии, Надтеречнии, Шелковскойи, Урус-Мартановскии районашкарча комсомольцашеи кагирхошеи новкъостал дергда 1958-ча шера культуран цIенош даь йистедахараи, царна гонахьара моттигаш гаьнаш егIа тоаяраи.

Кхаь шерара культурни поход йолча хана, комсомольцийи кагирхойи низашца, Къонача зрителий театри студенчески клуби йойла.

Республикан комсомольцашеи кагирхошеи гаьнаш а егIа тоаергья Грознереи, районашкареи, юрташкареи юкъера улицаш. Цу гIулакха, кхаь шера дIа а егIа кхее еза 270 эзарнел кIезигагIа йоацаш гаьнаш; 220 километр дIаьхача шоссейни наькъашта йисте гIолла дIаегIай гаьнаш.

Совхозийи колхозийи мелйолча хьайбай фермашка, кхо шу далалехьа красни уголокаш йойла.

Культурни похода юкъерча берригача кагийча нахаи мехкараштеи дала арадоккхалда «Республикан комсомольски кхаь шерарча культуранна юкъерчун къахьегама книжка», цул совгIа ВЛКСМ обкома а Нохч-ГIалгIай АССР культурни управленен а дIа-хьа тела ЦIе Байракх хьайойла, культурно-бытовой гIулакхашта дикагIа толамаш даьхача районашкарча комсомольски организацешта хIара кварталах цкъа дIалург йолаш.

Ший ханнахьа а хадданза а «Комсомольское племя» яхача газета оагIонаш тIа арайоахийла юрташкара клубаш а, стадионаш а, спортивни городокаш а, Iана тIара спортивни залаш а хьальеш аттагIа хургйола проекташ.

Физкультурани спортеи хьакъехьа.

Комсомольски культуран кхаь шера план кхоачашъеча хана, Грознерча кагийча нахеи маьхкарашеи масса а оагIорахьа новкъостал дергда, комсомольски паркеи колхозни базара юххеи стадионаш ерашта.

Орджоникидзевскии, Ленинскии районашкарча комсомольски организацеша «Спартак» яха стадион хьалъеча юкъе дакъалоацаргда.

Сталински районерча комсомольски организацено, Черноречье яхача поселке, комплексни спортплощадка хьалъярна новкъостал дергда.

Октябрьски районерча комсомольцаша а кагирхоша а хьежорга топаш етта тир а ергья, цунна гонахьара мотиг гаьнаш егIа тоа а ергья.

Старопромыслерча кагирхоша, Горьке цIерагIа йолча клуба юххе комплексни спортплощадкеи хьежорга топаш етта тири хьалъеча юкъе дакъалоацаргда.

Грознерча комсомольски организацено ма-могга чIоагIа дакъалоацаргда, «Грознефтяная» яхача станцен юххе некду Iам хьалбеча юкъе. ХIара комсомольцо из гIишло хьалъеча юкъе 10 сахьата болх бергба.

Гудермесский, Малгобекский, Сунженскии районашкарча комсомольски организацеша новкъостал дергда, цу районий центраш йолча моттигашка стадионаш хьалъярна.

Комсомольцийи кагирхойи низашца, кхаь шера, республикан нах мелбахача моттигашка, стадионаш, спортплощадкаш е спортгородокаш ергья.

Ну тайпара 60 спортивни гIишло 1958-ча шера е еза.

Грозне аэроклуб хьаеллийла.

ХIара шера, масса а дола спортивни гIулакхаш чу а лоацаш, республикан спартакиада чакх йоахийла.

Школай гIишлонаш хьалъяра а дешар йоазув ца хари кIезига хари дIадаккхара а хьакъехьа.

1959-ча шера ворхI класс, юкъера школа е лакхера школа йистеяьккха комсомолец декхрайла ва дешар йоазув ца ховш е кIезига ховш волча цхьан-шин болхлочоа колхозникана дешар а йоазув а Iомаде.

Культуран кхаь шерара план кхоачашъеча хана, республикерча комсомольски организацеша новкъостал дергда 4800 саг чухошарг волаш 17 школа хьалъярна а, Веденски районе школа-интернат хьалъярна а.

Республикерча лакхагIа йолча классашкарча комсомольцаша чIоагIа дакъалоацаргда, йолаш йолча школаех а хетта пионерски цIеношттеи спортивни залаштеи гIишлонаш хьалъярна.

Поль Робсона 60 шу дизарга

Американски эггара воккхагIа волча иллиалархочун, актера, къонахчул долаш машари демократии бахьан къовсам лоаттабеча Поль Робсона цIи дукха еза хьаьнал къахьегаш бахача наха. Iалаьмате ший дика оаз, ший искусство халкъа гIулакх деш дIаеннай цо. Дунен халкъашта юкъера машар бахьан къовсам лоаттабеча болама юкъе дика дакъа лоацаш волча, машара Дунен халкъашта юкъерча премен (1950 ш) а «Халкъашта юкъе машар чIоагIбар бахьан долаш» яхача Дунен халкъашта юкъерча Сталински премен (1952 ш.) а лауреат волча Поль Робсона ший Общественно-политически чулоацам болча концерташца, «машара иллешца» чIоагIа безам болийтаб шийх. Дукха ха дIайохийт Робсона тайп-тайпарча халкъий меттащ а культура а Iомаеш. Негритянски халкъа иллен пропагандист волча цунна дукха еза эрсий халкъа ашараш, Китаен, Венгрен, Польшан, Чехословакен, кхыча мехкий а иллеш. Дуккхаз а (1934, 1936, 1949 ш. ш.) СССР-е хиннав Робсон, вай мехка кхоачара доттагIа хиларах тарра дог гIоздаьнна тIаэцар из советски наха. Американски Iаьдал Робсонах кхер. 1949 шера августе-сентябре Пиксхилле цо концерташ еш а 1956 шера ноябрь бетта социалистически мехкашка империалистически гIозараша лелабу тийшаболх нахага дIабийца митинге а хинна, Робсон цIавеначул тIехьагIа а, реакци гIертаяр къонахчул долча иллиалархочоа линча суд е. Робсонагара доазол дехьа аха бокъо луш дола паспорт дIадаьккхар, СШI-рера кхыча мехка ваха йиш йоацаш бокъонах а ваьккхар, ше вахача мехка концерташ увттаде йиш яц цун. Цхьабакъда ше тешаш йолча уйлаш тIара, машар, тоIадаь доаххача халкъий кортамукъал бахьан лоаттабеча къовсама тIара из ваккха могарг долаш цхьаккха хIама дац. Ше долча адамашта ше везаволийташ, царга ше лоархIийташ, машар, кортамукъал бахьан къовсам лоаттабеш ва Поль Робсон.

Тоабе кагийча наха юкъера болх

Коммунистически партес массазза а я а яьй, хIанз еш а я хьалкхувш йоагIа тIехье хьалкхеяра йоакхо.

Вай партан хьаьнча, къахьегамхой сийлахь-воккхача баьччои хьехархочои В. И. Ленина Iалаьмате боккха лоархIам беш хиннаб кагийча наха юкъе беча идейно-кхетама балха. Цо хьийхад, уж моллагIча а балха шоай новкъостал деш, инициатива йолаш, сакхеташи дисциплина йолаши къахьегаш, шоай къахьегам болхлойи ахархойи къахьегамца вIашагIтохаш, из дарца коммунизм чIоагIъярнеи чакхъяккхарнеи хьинаре къовсам лоаттаберг болаш хьалкхебе безаш хилар. Коммунистически хьехамца кагий нах хьалкхебарна из керттера лаьрхIад В. И. Ленина.

Коммунистически партес йоакхо ярца советски Iаьдал даьннача хьалхарча шера хьайир кагийча наьха организаци—комсомол—берригача советски кагийча наьха авангард. 1920 шера комсомола III-ча съезде даьча ший исторически къамаьлаца В. И. Ленина Советски кагийча наха дIахьийхар вахара лакхара декхар, коммунизм хьалъярна лоаттабеча къовсама юкъера цар моттиг.

Совета мехкара къона нах, вахара деррига наькъаш хьадийла долча кортамукъача а йизза бокъо йолча а наьха тIехье я. ХIара къонача сага торо хулийт шийна де ховр, ший талант шерра гучаяккха, моллагIа професси Iомае а, хьаьнала къахьегарца Даьхен низ чIоагIбе а.

Къона нах хьалкхебара лоархIамегIа дола гIулакх хIама хьадеш творчески къахьегилга да. Хьинаре къахьегарца хьахул дика доттагIал, коллективизм, профессецара безам, коммунистически нийса уйла. Фабрикашка, заводашка, керда гIишлош еча колхозий кхашка массанахьа советски къонача наха хьинаре дакъа лоац къахьегама овсарле лакхъярна, производственни планаш кхоачаш а тIехкхоачаш а ярна, ялаташ дукхагIа дебийтарна лелаеча социалистически яхьа юкъе.

Коммунистически партес тIахьехарца 350 эзар къонача энтузиасташа дакъа лаьцар аханза ихкаь баьш оахаш, итташ эзараш патриоташ бахар Малхбоале, СибарегIа гIирсаш деча, Донбассан кIора шахташ еча.

Партеси правительствоси боккха мах бир къонача наьха балха. ТIема шерашка, машаре къахьегача, фронте доккхий толамаш дахарах комсомола Ленина кхоъ орден, ЦIеча Байракха орден, Къахьегама ЦIеча Байракха орден еннай. Аханца дола баьш оахаш шоаш ца кхобеш кагийча наха къахьегарах комсомола цхьаькха а Ленина орден еннай. Комсомола совгIата орден ялар — кагирхой дикагIа йолча отряда гIулакхаш доаггIача бесса лархIар да, хIаьта партеси халкъои комсомола кхы а йоккхагIа йола коталонаш яхар тIадиллар а да.

Советски Союза берригача кагирхощца цхьана доккха дакъа лоац Коммунистически общество хьалъярца вай республикан комсомольцаша а кагирхоша а. Промышленностеи юрта боахамен болх беш ба 200 совгIа, къона болхлойи колхозникаши.

Берригача мехка чакхбаьлар мехкдаьттеи цун продукташи кхоярна тIехьа къовсам гIоттабаьча Грознен комсомольций тIахьехам. 36 эзар тонн доагама елар къонача нефтяникаша Нохч-ГIалгIайченна.

1957 шера комсомольски организацеша Ерригсоюзни комсомольски копилка чу 42 миллион сом диллар.

Юртбоахама производство кхы дIахо айярна партийни организацешта боккъонца бола гIончаш хинна дIаэттаб юрташкара комсомольцаш. Республикан колхозашкеи совхозашкеи болх беш я 180 кагирхой бригада.

Республикан комсомольцашеи кагирхошеи, шоаш кхо ца беш, къахьег ВЛКСМ-а XIII-а съезда сийна. Республикан колхозашкеи совхозашкеи вIашагIъеллай 180 кагирхой бригадаши звеноши, царна юкъе хьажкIай лакха хьувкъамаш доаха 150 звено а я. ДIадахача шера хьажкIаш кхеяьчарна юкъе хьалхара моттиг яьккхар Сунженски района «Путь к коммунизму» колхозерча Лавренко Зинаидан звенос. Цу звенос 46 гектар хулча лаьттан тIера 60 центнер хьажкIаш яьхар гектар тIара. Укх шера къонача къахьегамхоша дош деннад хIара гектар тIара 100 центнер яккха аьнна. Берригача кагирхошта хьокхам луш, болх бу Наьсарен районерча Муцольговс, комбайнера Тумгоевс, Шаьлан районерча оалхазарашлеладархочо Садаевас, Малгобекерча механизатораша Цесоевс, Саутиевс, Алероевс иштта кхыбараш а.

ЛоархIаме лакхденнад республике дешар. Октябрьски революци котъялалехьа Нохч-ГIалгIайче 1000 сага юкъе 9 мара вацар йоазув ховш. Советски Iаьдал латтача шерашка тоалуш хувцабеннаб нахага дешийтара болх: чакхдоалаш латт массанега итт шера дешар дешийтар, Iалаьмате дуккха хьалъяьй тайп-тайпара школаш, культпросветучрежденеш.

1958 шера республике болх беш 356 школа я, царна юкъе 198 юххьанцареи, 117 ворхI шереи, 91 юкъереи школаш а я.

Шерра доаржаденнад вай республике профессиональни дешар а. Дукха специалисташ кийчбеш я Нефтянойи Педагогически институташ, нефтяной, юртбоахама, статистически, заготовительни, хьуна техникумаш, медицински школа, педагогически училище, музыкальни училище, музыкальни школа, паччахаьлкхен трудовой резервай системан 15 дешара заведени. Цу ерригача заведенешка деша багIа бокъо йолаш а деша багIаш а ба вай республикера а лоалахарча республикашкара а кагирхой.

Мичахьа, малагIча капиталистически мехка я уж тайпа торонаш? Масала, эггара чIоагIагIа тоаеннача Американ ВIашагIкхийттача Штаташка а кхыметтел лакхера дешар дешар духьа зIамигача сага 800—1000 доллар ахча дала деза. МоллагIчун вIаштIехьадоалаш дац из.

Йоккха йоакхо ю Коммунистически партеси Советски правительствоси кагирхой культурни салоIам вIашагIболларна. Вай республике 326 библиотека я, 200 совгIа клубаш, избаш-читальнеш, дукха кинотеатраш да. Культуран учреждений болх тоабар духьа комсомольцаша дош деннад 50 клуб хьалъяр вIашагIдолла, 4 района радиофикаци е, театри телецентри хьалъярна шефство оттае.

Цу дерригача гIулакхаша лоархIаме тоабаьб кагирхой коммунистически хьалкхебара болх, лакхабаьннаб цар кхетам. Цхьабакъда, нийса хургдацар вайна кагирхой кхетаме хьалкхебара балха юкъера кхоачамбоацараш бIарга ца гуш хилча. Кагирхой боккхача дезала юкъе хIанз а бIеха уйлаш йола нах ба. Цу тайпарча наха хам бац Советски Iаьдала шоашта еннача тороний, паччахьалкхен хьаштел лакхагIа лоархI шоай хьал-торо. Цхьаболча кагийча нахеи мехкарашеи шоай бокъонаш дика Iома а яь, общественна хьалхашкара шоай декхараш дицдалийтад, паччахьалкхенгара хьа дукха дех, дIа кIезига лу. Тоъала дукха ба вай кагирхошта юкъе зуламаш деш, зуламхощца гIулакх доагIаш а бола нах. Из деррига а кагирхошта юкъера кхетама болх эсала лелар бахьан долаш да.

Советски Iаьдал латтача шерашка вай мехка хьалкхийнаб сага эксплуатаци еча заманчух цхьа ди а, цхьа сахьат а ца даьккха нах. Капитализмах царна хов алхха книжкаех, газетех, боккхийчар дувцарех. ХIанзара тIехье хьа а хиннай, хьал а кхийнай социализм котъяьнначул тIехьагIа.

Цудухьа цхьаболча кагирхошта хет из гIулакх масса хана а иштта хилча санна. Царна хет масса хана хIаране юкъера а лакхера а дешар деша а йиш хиннай, болх а хиннаб аьнна. Цхьабакъда паччахьан Россе баьхача наьха хьалаш дагадехача дика кхеталу советски халкъа сийлахь-йоккха коталонаш. Цудухьа кагирхошта дIадувца деза вай мехка истори, из мишта хиннаб а, хIанз из мел хувцабеннаб а, хьалха къахьегамхой мишта баьхаб а, хIанз уж мишта бах а.

СЕМЕНОВ Н.

Комсомольцаша дика дIадоладаьр

Грозненски района комсомольски организацешка, боккхача безамца дIайихьар СССР-а Лакхехьарча Совета сессес тIаийца «Колхозни строй дIахо дегIаярахи МТС-аш эргаяхарахи» дола закон дувцаш хинна собранеш.

Дерригача советски адамаша санна, дегтIара къоабалдеш тIаийцар Ленински комсомола членаша колхозни производство дегIайоалаярна партес доладаь дола керда гIулакх.

Февральски Пленума соцамах комсомольцаштеи кагийрхоштеи гуш да, вай коммунистически партес советски адамий вахара хьал кхы а диках тоадарна колхозни строй дIахо дегIаярна доккха новкъостал деш хилар.

Техниках диках пайда эцарцеи из Iалашъярцеи колхозни производстве керда толамаш дахара хьакъехьи собранешка боккхача маьхе йола предложенеш йоалайир комсомольцаша.

ССКП ЦК февральски Пленума соцам хьал а лоацаш Грозненски района 1-ча мая, «Новый быт», «Аргун», Ленина цIерах йолча колхозаша Iалашъяьй шоашта эшаш йола юрта боахама техника тракторaш, комбайнаш, иштта кхы йола юрта боахама инвентарь.

Колхозий шоай доалахьа хIанз техника хиларца доккхий декхараш латт царна хьалхашка хIара колхозе дика говзал йола механизатораш хинна ца Iеш, мастерскешии гаражаши техника дIаоттае моттигаш хила еза.

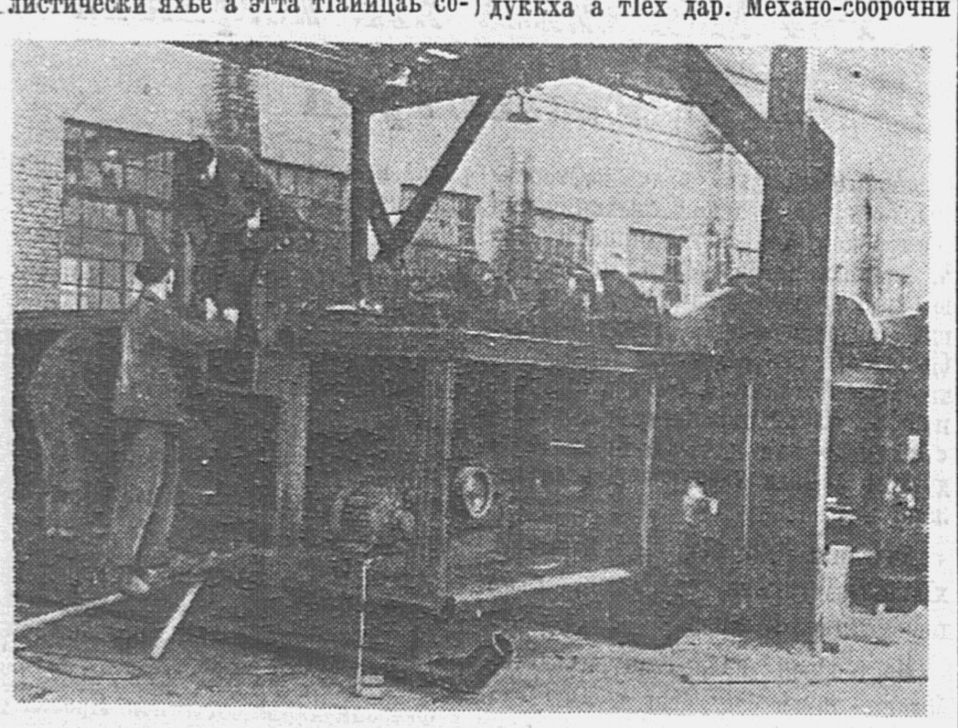
Дикеи маьхеи йола инициатива гойтар «Новый быт» цIерах йолча юрта боахама артела комсомольски организацен (секретарь Нина Борщева) комсомольцаша. Шоай собране цар оттадир техника чулаттарг йолаш механически мастерской хьалъеча колхоза новкъостал де аьнна. Уж балхаш дергда цар кIиран деношка балхах шоаш мукъа болаш.

«Новый быт» цIерахча колхоза комсомольцашкара хьокхам эц 1-ча Мая колхоза комсомольцаша а. «Новый быт» яхача юрта боахама артела комсомольцашкара инициативах дола шоай доалахьара техника Iалашъяр гIулакх массанешта эшаш хиларца, царгар хьокхам эца мегаргба массайолча районашкарча колхозий, совхозий комсомольцы организацеша.

М. ЦУРОВ.

ЯлхлагIча пятилеткан никъ

Нохч-ГIалгIай АССР-а административно-боахама районерча газовой а мехкдаьтта даккхара а промышленноста управленен чуйоагIача ремонтно-механически завода коллективо СССР-а а НГIАССР-а а Лакхехьарча Советий хоржамашта хьалха социалистически яхье а этта тIаийцаь со-

Сурта тIа: УРУ яха машина вIашагIйоллаш боахк цеха болхлой.

циалистически декхараш тIехкхоачашдаь хилар. 1958 шерара хьалхарча квартала план 102,3 процент кхоачашъяьй, 16 рационализаторий предложени юкъе а йоалаяьй заводо.

Хоржамашта хьалхарча социалистически яхье доккхий толамаш даьхар нов. Ткаченко Н. И. керте волча котельщикий бригадас. Донецки шахтера Н. Мамайс дIадоладаьр хьал а лаьца цу бригадас март бетта 158 тонна металлоконструкци йир, из цу бригадас тIаийцача декхарел дуккха а тIех дар. Механо-сборочни цехерча нов. Пагасян В. А. бригадир волча сборщикий бригадас пневмораскрепителаш, элевтораш, кхыйола конструкцеш вIашагIайохкаш хIара дийнахьа йола нормаш 280—300 проц. кхоачашъю. Къахьегама ветеранел тIехьа а ца бусаш болх беш ба Казахстанера а Киргизера а цIабаьхка нохчийи гIалгIайи кагирхой. Коллективо дика сийдеш ва 5 разряд а йолаш вола слесарь комсомолец Мункаев Идрис. Телеячейкаш вIашагIъеххаш 220—250 процент кхоачашъю цо дийнахьа йола балха нормаш. Дика производственник хинна а ца Iеш, тIехдика вола общественник а ва Мункаев Идрис.

Цхьа массехк бутт хьалха инструментальни цехе токара балха венача нов. Тозуркаев Махьмуда ше балха этта дукха ха ялалехьа дикагIа вола производственник ше хилар хьахьекхар. Цун дика хилар белгалдоаккх, цо хьаеш йола деталаш дика хьаяь хиларо а станокага, инструменташка из дика хьожаш хиларо а. СовленагIа дIа-юха валар доацаш, безам шийна тIабохийташ бу цо болх. Балха нормаш 180—250 процент кхоачашъю Тозуркаев Махьмуда.

1958 шерарча Ерригсоюзни промышленни выставке оттае пхи тайпа продукци яхьийта езаш йоккха сийле кхаьчай заводага. Ший теркам тIа а бахийта выставке йохьийташ йола комплекташ кийчъеш а я, хьаеш мел йола деталь тIехдика хилийта лаьрхIа а я завода коллектив.

Выставке яхьийта лаьрхIа агрегат хьаеш гIулакх даьд механо-сборочни цеха 6 разряда токарь волча Ахаев Саламбека. Цо хIара дийнахьа балха нормаш 297 процент кхоачашъю.

Гарга доагIаш латт дерригача дунен къахьегамхой цхьабарт бола ди, дерригача халкъий цIай — 1-гIа Май. Советски наьха оамал а хинна дIаэттад, хIара деза ди кердача къахьегама совгIаташца белгалдоаккхилга. Вай халкъа къахьегамцарча безамо а 1-ча Майна хьалха яьржача социалистически яхьо а хьахьокх вай мохк сийлахьча коммунизманга бугаш йолча партеца тешами безами бола вай халкъ хилар.

28-ча марта завода клуб хьалйизаяр митинге баьхкача завода болхлоша. 1-ча Май сийна лакхара социалистически декхараш тIаэцаш яь митинг яр из.

Трибуна тIа къамаьл даьча котельно-сварочни, механо-сборочни, инструментальни, бурувтохача оборудованен ремонт еча цехий викалаша шоай цехий коллективий цIерагIа, 1-ча Май сийна лакхара социалистически декхараш тIаийцар.

Сурта тIа: комсомолец Мункаев Идрис телеячейкаш вIашагIйохкаш воал.

Нохч-ГIалгIай совнархоза гудермесски мехкдаьттан управленен коллектива кхайкарала жоп а луш 1-гIа Май дикача къахьегама совгIаташца белгалдаккха а лаьрхIа центрально - ремонтно-механически завода коллективо е социалистически декхараш тIаийцад:

Завода чухьарча таронех бизза пайда эцарца Н. Мамайс дIадоладаьр шерра юкъе а доаладаь хIара сменах нормаш тIехкхоачашъе; апрель бетта планал совгIа 20 эзар сома продукци арахеца; къахьегама овсарал 0,5 процент лакхъе; ворхI рационализаторски предложени юкъейоалае; завода коллектива хьалдеш латта 8 квартир йола цIа цхьа этаж етта яьнначул тIехьагIа тхов а тилла, шоллагIа этаж аханахьа кхаччалца хьалйотта аьнна.

Завода коллективо ший мел бола низ тIабахийтаб майна хьалхара социалистически декхараш сийленца кхоачашде ялхлагIча пятилеткан кхоалагIча шера план ханал хьалха кхоачашъе а.

И. ПЛИЕВ.

Юртара лекторий группа

Дахача шера декабрь бетта Iилмани политически кхетам боаржабара обществон Сунженски районни отделенен соцамах вIашагIтехар Нестеровски станице лекторий группа.

Группанна юкъе ба педагогаш, юрта боахама болхлой — школан директор нов. Шаповалов (обществон член 1951 ш. денз), нов. Хамина— школан завуч, нов. Качаров — «Путь к коммунизму» яхача колхоза парторганизацен секретарь кхыбараш а. Берригаш 8 саг. Группана кертте латт 1951 шера денз обществон член вола нов. Фролов М. И. Царел совгIа, группан балхаца дакъа лоацаш кхы а 21 саг ва юртарча активистех.

ЛоархIаме дукха болх бу группас. Тайп-тайпарча темаех бахархошта 50 совгIа лекци йийшай цо. Нестеровски станице, «Путь к коммунизму» яхача колхозе, кхыйолча моттигашка а. ЛоархIаме шеръеннай лекцей тематика.

КIиран шозза моттигерча радиоузеле гIолла лекцеш еш цар.

Лекцеш ешарал совгIа, группас кхыйола мероприятеш а вIашагIъехк. ЧIоагIа дукха еза къахьегамхошта цо вIашагIъехкаш йола «Хаттарийи жопийи» сайренаш, «Дагахьара журналаш».

ПОПОВ П.

Комсомольски актива собранера

Укх деношка Грозне Ленински района комсомольски актива собрани хилар. Цу активе «Культура айяра комсомольски кхаьшерах» лекци йийшар ВЛКСМ ЦК лектора нов. Тютиковс. Цо актив тIахьийхар шоай республике культура а шоай дай мохк хозбеш тоабар а шин шера чакхдаккха тIаийцача Башкирски АССР-а комсомольцаша доладаь гIулакх хьал а лаьца город Грозни хозъе хьинаре къахьегара.

Ленински районерча комсомольций а кагийча наьха а декхар да культура айярна, город кхы а хозагIа хургйолаш тоаярна шоаш ца кхобеш къахьега.

МАЛЬСАГОВ АБУ.

Юрта боахаман продукци айяра тӀехьа

ХьажкӀаш хьалкхеерий совещани

4-ча апреле Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза хьажкӀаш лелаерий совещани хилар. Совещани дӀайолалуш къамьал дир ССКП Назрановски райкома секретара нов. Газдиевс. Нов. Газдиевс дийцар хӀанз дунен мехкашта юкъе латта гӀулакхаши района къахьегамхошта хьалхашка латта декхараши.

Совещане вӀашагӀкхийттараша чӀоагӀа теркам тӀабохийташ ладийгӀар Сунженски районерча Ӏилман семенной участкан Ӏилман болхлочо нов. В. Ф. Галацлыйс хьажкӀаш квадратни-гнездови хьисапаца дӀа мишта е еза а царна Ӏунал мишта де деза а дувцаш яьча докладага.

Т. ТЕБОЕВ.

СССР-а Лаккхехьарча Совета сессен материалаш Ӏомаю

Укх деношка Назрановски районерча совхозашка, предприятешка, организацешка Ӏомаеш я СССР-а Лакхехьарча Совета сессен материалаш.

Шоай собранешка къахьегамхоша цӀенча дег тӀара къоабал ду сессен соцамаш.

«Колхозни строй дӀахо дегӀаяреи МТС-аш эргаяхареи» Законо Ӏалаьмате йоккха торонаш хьаел вай социалистически Даьхен юрта боахамкхы а айбарна. Атомнии водороднии герза тохкамаш делга Советски Союза цхьанне соцадара хьакъехьарча дешаех болча СССР-а Лакхехьарча Совета соцамо дерригача дуненна хьалхашка дӀахьекхар Советски Союз машар безаш, дерригача халкъашцара доттагӀал дезаш, тӀема духьал йолаш хилар. Иштттача уйлашца дувц Назрановски районерча къахьегамхоша СССР-а Лакхехьарча Совета соцамаш.

Ялхлагӏача пятилетках хьалха` латтараш

МагӀалбика района «Кавказ» яхача колхоза зоотехник ва Иван Демьянович Шелест. Колхозе меттал кхычахьа вовзаш ва нов. Шелест цо дика беча балхахи, кердадар, дикадар цо жа леладеча болхлой балха юкъе кхувлаш хиларахи. Массехк шу да цо хьалхле лелаеш йола жа леладу ферма Ерригсоюзан Юрта Боахама Выставкан доакъошхо йола. Дукха медалаш, совгӀаташ да нов. Шелестага а, цун цӀагӀа а цигара дена. Иштта массехказза ВСХВ медалаш еннай боккхагӀа болча чабанашта н.н. Фоминовна, Киселевна, Хропкона, Цапкина иштта кхыбарашта.

«Кавказ» яхача колхоза жа леладу ферма республике дикагӀа ярех лоархӀаш я хӀанз а.

Иттех шу хьалха цхьа эзар гаргга устагӀа мара бацар колхоза. КӀезига пайда лора цар. Цу хана, хьайбай продуктивность лакхъе аьнна, декхар оттадир нов. И. Шелеста фермерча чабанашта хьалхашка.

Шоашта хьалхашка латта декхар хала хиннадале а, дог ца эккхаш кхоачашдир ферман коллективо. Иван Демьянович Шелеста хьалхленца, морса тха дола жаи диткъа тха дола жаи вӀашагӀа а деттадолийташ керда жа доладир ферман коллективо. Моттигера климат дика ловш а дегӀа кхыча жал доккхагӀа долаш а дика жа да уж.

Соахка хӀара устагӀанна тӀера 5—7 килограмм тха даьлар. 800 гаргга ка бехкаб колхозо, кхыча колхозашка а совхозашка а.

Жа леладарах боала пайда 2,5 миллион сомага кхоачабаьб цига. ХӀанз 8 эзар устагӀа ба колхоза.

П. ГАГИЕВ.

БӀаьстан ялаташ дӀаде доладаьд

Наьсарен района «Октябра 40 шу» яхача совхоза Долакха-юртарча отделенен коллектив дикача балхаца духьала яха лаьрхӀа я берригача къахьегамхой дезача денна — 1-ча Мая.

— Ха шелъенна хиннаецаре, — йоах отделенен управляюще нов. Кулбужев ИбрахӀама, — тхо 1-гӀа Май тӀакхачалехьа дикка хьалхагӀа а даргдар бӀаьстан балхаш даь. ХӀанза а дац тхо кхыча отделенел тӀехьа диса уйла йолаш, тха болхлойи механизатораши дика довзаш ба шоашта хьалхашка латта декхараш.

Отделене аьха даьннад 2313 гектар лаьтта, (план 2527 гектар я.) Цхьан-шин дийнахьа бе болх мара бисабац оахамца.

Дика балхаш деш ба трактористаш: Шибиков НаӀипа Лаликан, Кулбужев Мажита Мухабик, Горокоев Салангири, Дубиев Мухтар. Цар шоай балха нормаш массаза а 120—130 процент кхоачашъю.

Иштта дика болхлой ба прицепщикаш. Тимурзиев Элбердий Хьажмурд, Долгиев Махьмада Лалихан, Гелисханов Ахьмада Юсуп, Берсингов Габиса Махьмад.

План кхоачаш а еш отделене дӀадийнад ялаташ: гурахьа дув кӀа-1291 гектар, мукх — 77 гектар, рож — 160 гектар, кен — 77 гектар.

ДӀае йолаеннай гидуаргаш.

ХӀанз хьа тӀа доагӀача берригача къахьегамхой дезача ден 1-Мая сийна социалистически яхье а этта дикача къахьегама совгӀаташца цунна духьал яха кийча я отделенен коллектив.

Бешамаш дегӀайоалаярна йоккхий торонаш я

ССКП Центральни Комитетои Советски правительствоси баьча соцамаца Нохч-ГӀалгӀай АССР юхаоттаярах Ножай-юртовски районе цӀаухаш бола нохчий балхаца Ӏалашбарна районни партийни организацена хьалхашка декхар эттад дӀахо колхозий экономика айе, укх гаргарча 5—7 шера юрта боахама продукташ яхар айде.

Района чухь баьх даьдаи къовхаш долеи лаьтташ ахарца, керда юрта боахама культураш дӀаер юкъедоаладарца (тхьамка, коартол, баьца дaараш, дӀаювш йола баьцаш) айбе беза юрта боахам. Колхозий экономика айяра керттера перспективни декхараш да, шерра промышленни лоархӀам бола бешамаш йогӀар.

Соахка специалисташа техкаьд тха района лаьтта бешамашта пайдан да-дац; цунца гучадаьнна да тха лаьтта бешамаш дика хург хилар, къаьстта ганарг дола сомаш. Цу Ӏилман тохкамо лаьрхӀар бакъхилара тешал ду, районе дуккхача шерашка латаш культурни а акха а сомий гаьнаш хиларо. Латаш йола гаьнаш дика хьувкъаш хиларца тхо тешаш да тхой районе сомий бешамаш дика хургхиларах.

Районе дукхагӀа дола лаьтта машинаца болх бе хала хиларах, колхозашка йиш хилац, уж аха а ялат дӀаде а цунах бешамаш ерна пайда эца беза цох.

Уж дерригa гӀулакхаш дика довзаш Ӏомадарца а Нохч-ГӀалгӀай АССР юхаметтаоттаярна ССКП ЦК-с деча новкъостленга а хьажа, тха района колхозаша сомий бешамаш дӀаера план оттаяьй 1960 шерага 2 эзар гектари, 1965 шерага 10 эзар гектарал кӀезигагӀа йоацаши бешамаш дӀае.

1957 шера 154 гектар бешамаш мара яцар районе. Иштта дукхача моттиге бешамаш дӀаер хала а дукха къахьега дезаш а гӀулакх хиларах кхеташ ба колхозхой. Цхьабакъда, царга дӀадахар а хьийга къа а дуккхазза а чудоагӀаргдолга ховш, ССКП XX-ча съездо оттадаь исторически декхараш кхоачашдарна дог айдаларца, тха района колхозхой бешамаш йогӀара гӀулакх кхоачашдергдолаш ба.

Бешамаш йогӀа шоаш тӀаийца декхар гӀулакхаца кхоачашде болабеннаб колхозхой. Соахка гурахьа планах 97 гектар дӀайогӀа езача 103 гектар керда бешамаш дӀаегӀай районе. 1958 шера кхы а 100 гектар бешамаш дӀайогӀа лаьрхӀад оаха. Цхьа гӀулакх да тхона новкъа долаш: дӀае гаьнаш кхоачамболаш ца хилар.

Бешамаш йогӀарна чӀоагӀа лоархӀам болаш хӀама да акха сомий гаьнашта культурни сомий гаьнаш тӀайогӀарца тоаяр.

Тохкам барца гучадаьнна да тха районе дукха хьуна кхораш, Ӏажаш, хьачаш, кхыйола хӀамаш хилар. Колхозаша лаьрхӀа да планах дӀае лаьрхӀача 100 гектар кердача бешамел совгӀа укх бӀаьсти 100 эзарнел кӀезигагӀа йоацаш акха сомий гаьнаш тӀаегӀа тоае, царех хул 500 гектар бешамаш.

Цул совгӀа, кегаенна ягӀа сомий гаьнаш нийс а яь дӀайогӀарца кхы а 50 гектара тӀа бешамаш дӀайогӀа лаьрхӀад. Бешамаш дӀайогӀар шердарна ерригача колхозашка бешамий гӀулакх дика довзаш болча нахах вӀашагӀтехай къаьстта йола бригадаш, цар дика гӀулакхаш карагӀдувлаш лелабу из болх.

М. Горьке цӀерагӀча колхоза бешамий бригадо (бригадир Байгириев Байали) тӀаийцадар СССР-а а НГӀАССР-а а Лакхехьарча Советашка хоржамаш дарга духьал болхаш тӀайогӀаргйолаш хьуна сомех 8000 га кийчъе, хӀаьта цу бригадо кийчъяьй 14000 га, кийч а яь лаьттах еллай 30000 черенок, задани 177 процент кхоачаш а еш. Бригаде дика болх беш ва 60 шу даьнна Менидиев Ахьмад, Геримсултанов Межид, Бетирбиев Буча, кхыбараш.

Калинина цӀерагӀча колхоза бешамий бригада (бригадир Оздарбиев Ӏаддал) акха хьуна сомий гаьнаш планах 10000 га кийчъе езача 15 эзар га кийчъяьй, кийч а яь лаьттах ехкай 22 эзар черенок. Цу бригаде болх дика беш ба 65 шу даьнна вола бешамаш лелаю Баштыгов Эдалгири, цо 900 га кийчъяьй, 62 шу даьннача Мартункаев Каме 1020 га кийчъяьй.

Районе каьлика сом тӀабогӀа кийчьяь 65 эзар хьуна сомий га я, цох 300 гектар бешамаш хул. Из болх дӀахо шерра лелабеш ба.

Сомий гаьнаш тӀайогӀа агротехнически ханаш хьаэттача дӀаболабаь чакхбоаккхаргба из болх. Цу тайпара сомий гаьнаш тӀайогӀаргйолаш я 1958 шера гурахьа 250—300 гектара тӀа. Иштача гӀулакхаца укх шера планах 100 гектар мара дӀае ца езача 800—900 гектара тӀа бешамаш дӀаювргья.

Вай республике дӀаювш йола гаьнаш кхоачамбоацаш хилар а лерхӀаш оаха лаьрхӀад укх шера района цхьайолча колхозашка 7 гектар питомникаш дӀае. Цу гӀулакха М. Горьке, Чапаева, Орджоникидзе, Кирова цӀерагӀча колхозашка лаьташ кийчдаьд.

1959 шера гуйранга тха района колхозашка бешамаш дӀае шоай питомникашкара гаьнаш хургья.

ХӀанзолца хьа йолча хана комсаш дӀаювш хиннаяц районе, духьал шаьрача уллача Шерипова цӀерагӀча цхьан колхозе мара. ХӀанз уж дӀае йолалургья ерригача районе гӀолла. Цу гӀулакха питомник юлл комсий гаьнаш-овлаш кхедарна. Калининеи «Октябран 40 шу» яхачеи колхозашка лаьтташ кийчдаьд цу питомникашта, хӀаьта дӀае комсий чубукаш лургья Шерипова цӀерагӀча колхозо. Планах укх шера 10 гектар комсий бешамаш хургья районе, хӀаьта 1965 шерага 300 гектар хургья уж. Цу тайпара районе сомий бешамаш йогӀарна болх беш я района партийни организации, колхозхойи, юрта боахама специалисташи.

Района колхозашта новкъостал эш. ХӀанз НГӀАССР юрта боахама управленен новкъостленца питомникашка дӀае ганарг долча тайпаех дола сомий ги кийчде деза, хӀаьта иштта вай республикан питомникашкара дӀае езача 100 гектар бешамашка дӀае сомий гаьнаш Ӏалашъе а еза. Юрта боахама банкагара новкъостал эш бешамаш дӀайогӀарна пачхаьалкхен ссуда хургдолаш.

Ножай-Юртовски ССКП райкома секретарь С. Атиев.

Хьайбай продуктивность лакхъяра наькъаш

Партеси правительствоси юрта боахам дегӀабоалабе аьнна оттадаь декхараш кхоачашдеш, доккхий толамаш даьхад Горячеисточненски совхоза хьайбаш леладераша. Хьайбаех шуреи дулхи даккхар дикка дегӀаденад совхозе укх тӀехьарча шерашка. Ши-кхо шу хьалха цхьан Ӏаттагара шера 2000 килограмм шурий яккхар боккха толам хеташ хиннача, хӀанз хӀара Ӏаттагара 3000—3500 килограмм шура яккха къовсам лоаттабу совхозе хьайбаш леладераша.

Соахка хӀара беттача Ӏаттагара 3000 килограмм шурий яьккхар дояркаша Борисовас, Дайберта, Кукуевас, кхыбараша.

Доакъарий база шеръяр бахьан долаш хьайбай продуктивность дикка лакхъеннай совхозе. ДӀадахача шера мошача доакъарийна а силоса а лаьрхӀа хьажкӀаш дӀаювлга дикка шердир цига. ХӀанз хьайбашта кхоачамболаш доакъар да совхозага.

Судан яха буци хьажкӀаши вӀашагӀъэяь цхьа тайпеи кхеши хьажкӀаши вӀашагӀъэяь цхьа тайпеи доакъарийна лаьрхӀа опыт е дӀайийнаяр дӀадахача шера. Цунах Ӏалаьмате дика доакъар хилар. Укх шера из тайпа доакъар дуккха а кийчде лаьрхӀад совхозе.

Укх шера совхозера дикача фух дола доахан шо-шоаш къестаде доладаьд.

Укхазара доахан, дерригаш а цӀеча степной породах дика доахан да. ХӀаьта а 1500 килограммал кӀезигагӀа шура луш доахан да Ӏула юкъе. Дукха шура лучарна а кӀезига шура телача доаханна а цхьатарра доакъар хила а гӀулакхде а деза.

Дикача фух дола доахан къестадарна теркам тӀабахийтаб хьайбаш леладераша укх шера. Центральни ферме искусственни осемененен пункт йиллай. Цо боккха пайда лу. Хьалха Ӏулашца 14 бугӀа лелайора, уж кхоабаш совхозо доккха зедора. Уж лелаяь яле а доахан Ӏаьхара дусаш а, цул совгӀа инфекционни лазараш хулаш моттигаш а нийслора.

ХӀанз ялх бугӀа мара яц. Вагинит яха лазар кхы даржаргдоацаш дола гӀулакх чакхдаьннад. Доахан Ӏаьхара дусилга хььдда дӀадаргда.

ЧӀоагӀа лоархӀаме да, бӀаь процент доахан дахкаш хиларал совгӀа, цар Ӏодаь Ӏаьсий дика хьалкхедар.

Телятница Тамазина Марияс планах 400 грамм йолча, хӀара Ӏасилга дийнахьа 700 грамм дозал тӀакхетийт. Иштта дика къахьег телятницаша Абубакарова Шеймас, Демиденко Вабентинас, кхыбараша.

Дукха шура луча а, кӀезига шура луча а доахана Ӏодаь Ӏаьсий шошоаш къоастаду. ДикагӀа йолча породан Ӏаьсашта къаьстта дикагӀа гӀулакх ду. КӀезига шура луча доахана Ӏодаь Ӏаьсий, дулха кхеду.

Гарггарча шин-кхаь шера, кӀезига продуктивность йолаш доахан а хургдац, доахангара шура яккхар дикка дегӀа а доагӀаргда совхозе.

Укх шера 70 сиргӀилг ийцай Наьсарен районерча «Октябра 40 шу» яхача а «Назрановски» а совхозаша Горячеисточненски совхозагара.

Хьайбаш леладар дегӀадоаладеший йола торонаш гуча а йоахаш царех бизза пайда а эцаш, сага сих дулхи, даьттеи, шуреи даккхарна Американ ВӀашагӀкхийттача Штаташта тӀехьакхе аьнна партес хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдеш доккхий толамаш доах Горячеисточненски совхоза коллективо.

КУИМОВ.

КОЛХОЗИЙ КХАШКА

«Путь к коммунизму» яхача юртбоахама артела кхашка шерлуш латт дерригач халкъа цӀайга — 1-ча майга социалистически яхь лелаяр. Укхаза йистедаьннад 900 гектара тӀа гидуаргаш дӀаювлга. Механизаторашеи кхаш леладечари шоай участкашка 2 эзар тонна кхо диллад.

ЦхьоагӀонда къахьегаш я бригадир нов. Лагодин вола комплексни-кхашкарча бригадан коллектив. Дикача хана дӀайийнай цар 137 гектар гидуаргаш, 3 гектар коартолий. ХьажкӀаш дӀае къоастадаьча лаьтта 400 тонна моттигера лаьтта тоаду удобрени йиллай цар. Балха боарамаш тӀеххкхоачашдеш болх бу трактористаша нов. нов. Костюченкоси Дремлюгаси.

ЧӀоагӀа сихбенна лел хӀанз баьца дaараш леладечар болх. 35 гектар баьца дaараш дӀадийнад цар, кабуцеи томатийи рассада кийчъяьй цар дӀайогӀа.

Комсий бешамашка уж нийсъеш бола болх лел. Нов. Линеца бригадацарча Пелагея Колатаевас, Мария Зыковас, Евдокия Чеботаевас хӀара дийнахьа 2—3-зза тӀеххкхоачашду шоай балха боарамаш.

ХЬАЛХА ЛАТТАЧА ДОЯРКАЙ КОТАЛОНАШ

СССР Лакхехьарча Совета хьалхарча сессен балха чӀоагӀа уйла тӀаяхийта цунга хьожаш бар XIX-ча партсъезда цӀерагӀча колхоза № 2 йолча шурий товарни ферман доахан леладераш. Коллективо цхьа барт болаш могадир колхозий строй чӀоагӀъярахи машинно-тракторни станцеш эргаяхарахи тӀаийца Закон.

— Хьалха, дар, — йоах ферман заведующес нов. Фадяевс, — трактор ийшача иттанахьа гӀолла чакхвала везар хьона МТС директоро е керттерча агрономо из яла бокъо ялалехьа. ХӀанз кхыча бесса да гӀулакх. Машинаш колхоза доалахьа я. Ферма юхе йолча участке ялат нийлха даьннача метте, кхы а из—тӀаде тха безам хилар тӀаккха тхона цу сахьате трактор елар.

Дика болх бу укх деношка дояркаша. Цар къахьегама вахта дӀахьо 1-ча мая сийна. Цу социалистически яхьа дикагӀа дола балха хьокхамаш даьхад Надежда Алехинас. Хьалхарча квартале хӀара фуражни Ӏаттагара 671 литр шура яьккхай цо. Ферме дикка холуш айденнад шура яккхар март бетта тӀехьарча 10 дийнахьа.

ЧӀоагӀа къовсам лелабу маял хьалхарча социалистически яхье Юлия Овсянникова яхача дояркас. Марта тӀеххьарча 10 дийнахьа, шийга дӀабеннача хӀара Ӏаттагара 104 литр шура яьккхай цо. Дукха къахьег ше тӀаийца декхар кхоачашдарна Клавдия Рыжкова яхача дояркас, иштта кхычар а.

Болх дукха безаро дика лелийт гӀулакхаш

Ӏалаьмате доккха сий да вай мехка къахьегача сага. Массане а цхьаттара бокъо а йолаш, ше-шийна де ховш дола балхаш деш, цунца вай Даьхен рузкъа совдоаккхаш боахк советски мехкара къахьегамхой.

Сона йоккха дега гӀоз хет айса хьегача къих дакъа берригача вай мехкарча наьха юкъарча рузкъанца хиларах.

Цхьан базе болх беш, «Октябра 40 шу» яхача совхоза Долакха-юртарча отделене бархӀ доярка я тхо. Тха коллектив барттайнеи цхьанне шоллагӀчоа новкъостал деши я. Тхона юкъе цхьабарт хиларо торо хулийт тхога ханнахьа доахан цӀенде, детта, царна доакъар дилла, кхыдола балхаш де. Шийханнахьа уж балхаш даь даьхача юха божа бетта ха тӀакхачалца са лаӀа а, цӀагӀа эша гӀулакх де а мукъа хул. Сона дукха беза сай болх. Шийболх дукха безаро дика лелийт балха гӀулакхаш.

ХӀанз, хӀара денна дахкарца тӀадетталуш латт детташ дола доахан. Февраль бутт бовча хана биъ етт мара бацар сога бетташ, хӀанз бархӀ ба. Тха отделенерча дояркаша укх шера хӀара Ӏаттагара 2200 килограмм шура яккха аьнна социалистически декхараш тӀаийцад. Аз а деннад иштта дош. Дикача тайпаех доахан дац тхогара дараш. ХӀаьта а, дояркаша царна деча гӀулакхагеи уж кхабаргеи хьежжа тӀакхет цар луш йола шура.

Цар шура дукхагӀа лургйола гӀулакхаш доаханна дергдолаши оахош тӀаийца декхараш кхоачашдарна низ ца кхобеш болх бергболаш я тха коллектив.

М. ШАКРИЕВА.

Сурта тӀа: «Октябра 40 шу» яхача совхоза Долакха-юртарча отделенен доярка, Шакриев Марем доахан цӀендеш йоалла.

З. Даурбекова сурт.

Социалистически декхараш кхоачаш а тӀеххкхоачаш а дергда

Колхозийи совхозийи кхашка, сомийи комсийи бешамашка, доахан леладеча фермашка шерагӀа яржаш латт, ялати доахах хьайоаха продукташи дукхагӀа яхарна тӀаийца социалистически декхараш кхоачашдарна лелаеш йола яхь.

Республикан юртбоахама къахьегамхоша Херсонски областаца, Северо-Осетински, Дагестански АССР-ца лелаеча социалистически яхьа 1958 шера лакхара декхараш тӀаийцад.

Деррига дӀадувча фийг болча ялатий хӀара гектара тӀера 15 центнер, хьажкӀаш 20 центнер, комсаш 80 центнерал кӀезигах йоацаш, баьца дaараш хӀара гектара тӀера 120 центнер яха декхар хьалхашка оттадаьд. Доахан леладечар декхар тӀаийцар хӀара Ӏаттагара 2300 килограмм яккха, соахка хинначоа юхе колхозашка хӀара Ӏаттагара 315 килограммал кӀезигагӀа йоацаш, хӀаьта совхозашка 225 килограммал кӀезигагӀа йоацаш шура яккхар айдарна. ХӀара устгӀанна тӀера 4,7 килограмм тха даккхеи хӀара яхкаш йолча котамагара 105 фуъ гулдеи. Дулх дукхагӀа даккхарна белгалдаь да чуоттадаь 70 эзар корта хьакхарчи 18 эзар доаккхий доахани 670 эзар оалхазари кхаба.

Кердача боахама шера кхо бутт дӀабахаб. Мишта лел хӀаьта социалистически декхараш кхоачашдар?

ССКП ЦК февральски Пленума а СССР Лакхехьарча Совета хьалхарча сессен а дӀахо колхозий строй дегӀайоалаярахи машинно-тракторни станцеш эргаяхарахи баьча соцамца дегаьш айденнача Нохч-ГӀалгӀай мехкарча колхозаша, МТС а совхозий а болхлоша дика вӀашагӀтохам болаш леладу деррига юртбоахама балхаш.

ССКП ЦК февральски Пленумеи СССР Лакхехьарча Совете хьалхарча сессени соцам кхоачашбарца республикан колхозаша МТС-ра хӀанзалехь а хьайийцай 450 трактор, иштта дукха юртбоахаман машинаш.

Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача юртбоахама артело 34 трактор ийцай, хӀаьта цу района XIX-ча партсъезда цӀерагӀча колхозо — 39 трактор. Сунженски района Кирова цӀерагӀча колхозои, МагӀалбикерча «Кавказ» яхача колхозои, Шелковски районерча Сталина цӀерагӀча колхозои тракторашцеи машинашцеи цхьана МТС-ра хьайийю механически мастерскеши кхыйола производственни гӀишлонаши.

Механизатораш чӀоагӀа раьза болаш дӀачу ух колхозашка болх бе. Шелковски района Сталина цӀерагӀча юртбоахама артела къахьегамхоша шоай мугӀарашка ҳьайийцав дика говзал йола 58 механизатор. Кировски МТС-ра Ленина цӀерагӀча колхозе вера 65 трактористи комбайнери кхыбола МТС болхлойи. Колхозий правленей декхар да — механизатораштa цар дика балхаш дергдолаш хьалаш оттадар, цар хила беза алапе боарам Ӏалашбар.

Колхозаши совхозаши укх шера дуккха а дикагӀа кийчо йолаш йолаеннай бӀаьстан ялат дӀаде. Ханал хьалха кхоачашъяьй тракторашта тӀехьа тосса оатхалаш тоаяра план, дӀадувча фунаца Ӏалаш хинна ба. Укх шера машинно - тракторни станцеши колхозаши совхозаши дикагӀа технически кхоачамболаш я.

Колхозашеи совхозашеи укх шера соахкарчул цхьа бут хьалха доладаьд кхашка балхаш. Хьалха дӀадув ялат дӀадийна даьннад. Керттерча даькъе дӀайийнай ка бола культураш, цхьан шереи дукхача шерашкеи хула баьцаш, хьалха хула баьца дaараш, гидуаргаш дӀае а кабуц дӀае а йолаеннай.

Дика вӀашагӀтохам болаш кхашкара балхаш деш я Горячеисточненски совхоз. Укхаза ханнахьа зяба тӀа эшаш йола тӀоадал соцаяьй, бӀаьстий дӀаюв фийг бола культураши баьцаши 654 гектар дӀайийнай, гурахьа дӀайийнача культурашта минеральни лаьтта тоаду молхаш теха 1038 гектар тоаяьй. Из болх дика чакхбоал соцнанза тракторни парко дика болх беш хиларах. Совхоза механизатораша дика ховш пайда эц техниках. Дика болх беш ба хӀара дийнахь балха боарамаш тӀеххкхоачашдеш бола Юсупови Синихаеви яха трактористаш.

Лакхара агротехнически бокъонаш лелаеш бӀаьстан ялат дӀадувш болх бу Сунженски района XIX-ча партсъездеи «Путь к коммунизму» яхачеи колхозаша. Цу колхозашка шийханнахьа чакхдаьккхад фийг бола культураш дӀаер, цхьан шера йола баьцаш дӀаер, гурахьа дӀадийнача ялаташта молхаш теха тоадар.

Лакхара сухалаш долаш, дика кхашкара балхаш ду Калиновски чхьагӀара совхоза комсий плантацешка. Совхозе 533 гектара тӀа йистедаьннад комсий гаьнаш нийсъяреи уж тедареи балхаш.

Кхашкара балхаш дика ду Наурски, Грозненски, Каргалински райони колхозашеи совхозашеи.

Цхьабакъда, массанахьа а лелац бӀаьстан кхашкара балхаш иштта дика. Назрановски Малгобекски райони совхозашка во лел бӀаьстий тӀехьа дӀаюв культураш дӀаерна лаьтта кийчделга.

Иштта 20-ча мартага Назрановски совхоза (директор Костюк, парторганизацен секретарь нов. Смирнов Н. А.) йистедаьккхадац бӀаьсти лаьтта оахалга 3400 гектар, «Октябран 40 шу» яхача совхоза (директор нов. Ториев, парторганизацен секретарь нов. Горбаков) 2300 гектар, Ингушски совхозо (директор нов. Кулбужев, керттера агроном нов. Хадиков, парторганизацен секретарь нов. Энгиноев) 1400 гектар.

Геттара мела лел ялат дӀаде лаьтта кийчдар лоаман райони колхозашка, къаьстта Веденски, Ножай-Юртовски, Саясановски райони колхозашка.

Цхьайолча колхозашкеи совхозашкеи шоаш хьадераш а во ду, бӀаьстан балхаш. Иштта, Назрановски совхозе № 4 йолча тракторни бригада (бригадир Кориев) 15 гектар лаьтта 10—15 сантиметр мара кӀоаргал йоацаш аьхад. Цу совхоза № 2 йолча бригаде сеялкаш лертӀа нийсъяь хиннаяц, кена фу лаьттанна тӀеханахьа дитад.

Трактораштa технически гӀулакх мела леладарахи кхашкара балхаш во вӀашагӀдехка хиларахи тракторни парках бизза пайда эцац, дукхача колхозашкеи совхозашкеи дукхача хана сеца латт тракторaши тӀехьа тувса машинаши. Назрановски совхоза Плиевски отделене 18 балха дийнахь «ДТ-54» яхача 8 тракторо 610 гектар лаьтта мара аьхадац е хӀара тракторо дийнахьи-буси 5 гектарал кӀезигагӀа лаьтта аьхад.

Красноармейски совхоза 6-ча отделене во тоаяь хиларах 1? ди совгӀа сайца лаьттар 2 трактор. Болх иштта во вӀашагӀбелла хиларах а трактораша бу болх иштта кӀезига хиларах а кхашкара балхаш йистедахар дӀаьхду, ялат дӀадера дикагӀа йола ханаш дӀаухийт.

Геттара шорта лел свеклаи хьажкӀиши дӀаювш уж лелаю звенош вӀашагӀъеттар. ХьажкӀаш дӀаерна дола лаьтташ къоастадаьд, хӀаьта цу лаьттах $^2/_3$ дакъа мара хӀанз а звеношта тӀачӀоагӀдаьдац, хьажкӀаш лелаю звеноа хӀанз хила езарех ахаш мара вӀашагӀтехаяц. ХьажкӀаш а кхыйола тӀехьа дӀаюв культураш а дӀае юхейисача хана, йистедаккха деза лаьтта аьха тоадар, дӀадув фу кийчдар, квадратно-гнездовой сеялкаш тӀа болх бе нах Ӏомабар, звеноа вӀашагӀтохар, цу звеношта массанена а хьажкӀаш а свеклаш а дӀае къоастадаь лаьтташ тӀачӀоагӀдар.

ХьажкӀаш боккха лоархӀам болаш я дика доакъарий база вӀашагӀтохарна. ХьажкӀаша гектара тӀера кхыча ялато лучул дукхагӀа хьоанал лу. **Массайолча оагӀорахьара кийчо е еза хьажкӀаш дӀаернеи царна гӀулакх дарнеи.**

Вай торонаш я хьажкӀий дукхагӀа дола дакъа гибридни фу дӀадувш, мугӀарашта юкъе перекрестни болх беш квадратно-гнездовой хьисапе уж дӀае. Цо торо хулийтаргья цхьан тракториста низаца бӀаь совгӀа гектар хьажкӀашта гӀулакх де, цунах дикка кӀезиглу хьажкӀашта хьега къа.

Ялат дикагӀа хьувкъийтарна тӀаийца декхараш кхоачашдарна берригa низ тӀабахийта беза, хий детташ долча лаьттаех махулла дукхагӀа пайда эцарна. Колхозашеи совхозашеи хӀанз а эца беззача бесса пайда эцац саьнгарашка гӀолла диллача хих.

ВӀалла а ла йиш йоацаш во да колхозашкеи совхозашкеи кхашка органически лаьтта тоаду хӀамаш яхкар. Кхашка кхо даллара план Грозненски районо — 27 процент кхоачашъяьй, Наурски районо — 32 процент, Шелковски районо — 15 процент.

ХӀанз уйла тӀаяхийта еза тӀехьа дӀаювча культурашта лаьтта кийчдарна, гурахьа дӀадийнача ялаташта лаьтта тоаду хӀамаш тӀаяхьарна, иштта кхашка кхо далларна а.

Доккхий балхаш хургда сомийи комсийи бешамашка. Комсаш хьалъайе еза, теда еза уж, комсий гаьнаш гӀажамех дӀаехка еза, мугӀарашта юкъе оахам де а цига уж оахкаш болх бе а беза. Из берригa болх лоаццача хана чакхбаккха а беза.

БӀаьстий сомий культураши комсаши дӀаерна эша гаьнаш ца хиларах, сомийи комсийи бешамаш дӀаера план кхоачашъярна ерригa хало гуйренна тӀайода. БӀаьстий дизза кхоачашде деза комсаш дӀайогӀа 5 эзар гектар лаьтта тоаделга, дӀадогӀа 25 миллион комсий саьргиш кийчде деза. Из да хӀанз лоархӀаме дарех цхьа декхар.

ХӀанз Ӏодилхача догӀа чӀоагӀа дика гӀулакх даьд гурахьа дӀайийна культураш дегӀаяхкарна а бӀаьстан дийнача ялаташта а, цудухьа дика лаьтта тоадеш, дика вӀашагӀтохам болаш деррига кхашкара балхаш дар, лакхара хьувкъамаш дахара лард я. Из декхар кхоачашдарна колхозхой, МТС а совхозий а болхлой къахьегама хьинар кхы а чӀоагӀагӀа айде деза.

Тракторех а кхыча юртбоахама машинех а лакхара пайда эцаш, Ӏалашде деза, хьадеш дола балхаш дика а деш, хӀара дийнахьа кхоачашде деза балха боарамаш. ХӀара дийнахь балха боарамаш тӀеххкхоачашдеча Донбасерча дикалца вовзаш волча шахтера Н. Мамая балха опыт, къахьегамах хьахур айдарна дӀахо юртбоахам шербарна йола чура торонаш гучаяхарна а царех пайда эцарна а боккха низ бола гӀулакх хинна дӀаотта деза.

Укх кхаь бетта доахах йоаха продукташ яхарна цхьадола гӀулакхаш карагӀдаьннад. Республикан колхозашка хӀара Ӏаттагара 405 килограмм шура яьккхай, совхозашка соахка цу ханарчул 71 килограмм дукхагӀа. Шура яккхара лакхара боарамаш гойтад республикан хьалха латтача дояркаша. Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза дояркас нов. Кугаевских Т. П. кхаь бетта хӀара Ӏаттагара 1395 килограмм шура яккхай, Колесникова Л. А.—1077 килограмм. Красноармейски совхоза дояркаша — Скибо Е. П. — 792 килограмм. Горячеисточненски совхозе дояркас М. Асзабовс цу хана хӀара Ӏаттагара 656 килограмм шура яьккхай, Доронина Е. А. — 732 килограмм.

ДукхагӀа ду фуаш, иштта дулх даккхар а айденнад хьакхарч лелаяр дикaх вӀашагӀделла хиларца.

Цу дерриганеша йиш хилийтар, соахка цу ханна дӀаенначул 10—12 процент дукхагӀа хьайбай продукташ пачхаьалкхенна дӀаяла.

Хьайбай керттерча продукцени заготовка яра а эцара а квартальни план ханал хьалха кхоачашъяьй, фуашта — 102 процент, шурийна 101 процент, дулха 105 процент. Хьайбаех йоаха продукташ яхарна хӀанз карагӀдаьннараш из хьалхара юхь мара яц. Вай декхар да, колхозийи совхозийи производстван ерригача торонех пайда эцарца хоадамболлаш шура яккхар, фуаш дукхагӀа дар, дулх дукхагӀа даккхар айделга.

Из иштта дале а цхьайолча колхозашеи совхозашеи доахан леладарна йола уйла мелъяь хиларах, цунца шура яккхар а кӀезигдаьд. Иштта, Лермонтовски, Красноармейски совхозашка хӀара Ӏаттагара шура яккхар 64 килограмм лохденнад, Шалински — 47 килограмм, № 2 йолча баьца даари-шурий совхозе — 44 килограмм, Наурски — 43 килограмм.

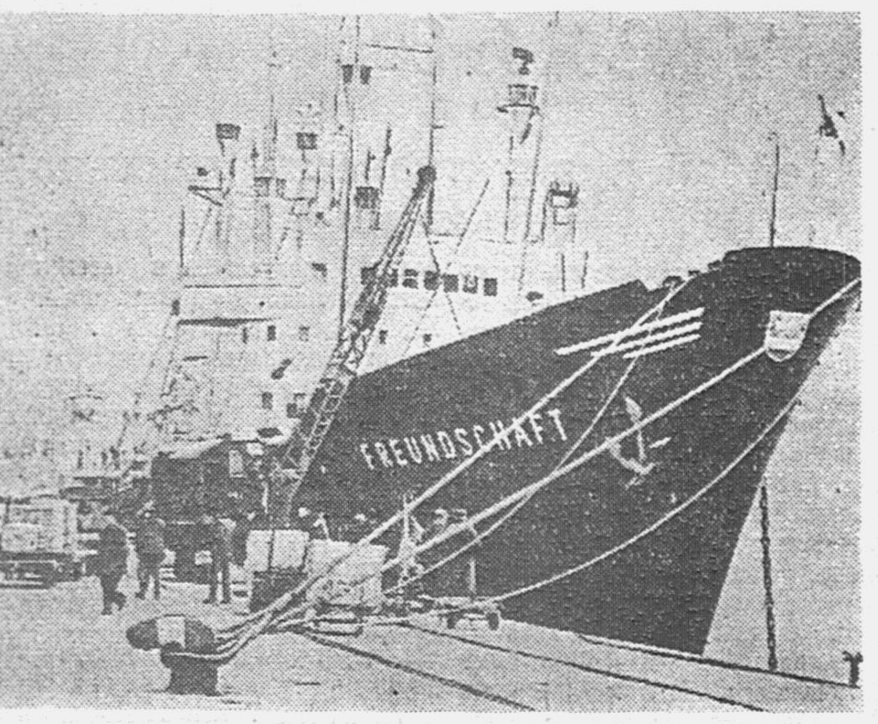
Иштта цӀенхошттара кхоачамбоацараш да хьакхарч лелаяра гӀулакх вӀашагӀдолларнеи къона доахан (Ӏаьсий) лорадеш хьалкхедарнеи.

Январьи февральи бетташка кхоабачара хьакхарч кийчъяра план Грозненски района колхозаша — 56 процент кхоачашъяьй, Каргалински — 43 процент, Наурски — 33 процент, Шелковски — 36 процент. Цунца, Грозненски, Каргалински, Наурски, Сунженски райони колхозаша соахка цу ханна кхаьба кийчъяь дулха поставкана дӀаеннарел дукха а кӀезигагӀа хьакхарч дӀаеннай хӀанз.

Из гӀулакх хьем боаццаш тоаде дезаш да. ТӀехьаюсаш йолча колхозашта а совхозашта а къаьстта уйла тӀаяхийта, уж хьалха латтачарца дӀанийсъяь, цунца хьайбай продукци производство дикка дукхагӀа айе еза.

Республикан парторганизацей декхар да, 1958 шера тӀаийца социалистически декхараш кхоачашдарна колхозхой, МТС а совхозий а болхлой творчески хьинар тӀадерзадар. ДӀахо колхозий строй дегӀайоалаярна партес еш йола йоакхо кхоачашъярна республикан колхозийи совхозийи дикагӀа дола жоп хургда из.

С. ПАРФЕНОВ,
ССКП обкома юртбоахама отдела заведующи.

Дукха ха йоаццаш 10.000 тонн чуйода «Фрейндшафт» («ДоттагIал») яха фордацарча базара кема Германски Демократически Республикан кемашта юкъе хьалхара рейс яьй Дальни Востоке додаш. Шанхае кхаччалца, 13.000 форда миль йола никъ 41 денна баьб цо.

Сурта тIа. «Фрейндшафт» шанхайски порте.

Сурт Центрабильда. Фотохроника ТАСС

Машар беза доттагIий чIоагIа мутIахьа хилар

Укх деношка Советски машар лорабара комитете доазол дехьарча машар лораберий организацешкара, машар бахьан къовсам лоаттабеча дунен халкъашта юкъерча болама цIи хезача деятелашкара атомни тIема кхерам юхатоха Советски правительствос керда доккха гIулакх дIадоладарах чIоагIа раьза болаш йола телеграммаш ух.

Дерригача мехкашка машар бахьан къувсараш чIоагIа мутIахьа ба Советски Союзе цхьан оагIонгахьара атомнии водороднии герза тохкамаш делга дIадаккхарах СССР-а Лакхехьарча Совето баьча соцама.

«Дег чура къоабал бу оаха СССР-а Лакхехьарча Совето цхьан оагIонгахьара ядерни тохкамаш делга дIадаккхарах баь соцам. Оаха дог гIоздаьнна чIоагIо ю ядерни деррига герз дизза дIадаккха къовсам лоаттабе», — йоах машар лорабара Японски комитета телеграмма тIа.

Машар бахьан къувсарий немецки Совета президиума цIерах профессора доктора Вальтер Фридриха язду:

«Атомни тIема духьал Европе атомни герзах мукъа йола зона йиллара тIехьа, шинна а германски паччахьалкхений конфедераци хьаяра наькъаца Германи машаре вIашагIтоха оаха Германе лоаттабу къовсам Iалаьмате чIоагIа хьаллоац Атомни герза тохкамаш делга дIадаккхарах болча соцамо.

Цо новкъостал дергда Германеи дерригача дунен тIеи машар лора бе уйла йола нах хIанз а къестабеш йола йовкъаш дIаяха.

Оаха дех машар лорабара Советски комитетагара атомни герза тохкамаш делга дIадаккхарах соцам бар бахьан долаш СССР-а правительствона тха баркал дIадала а тхо чIоагIа раьза долга дIахайта а», яхаш.

«Советски правительствос атомни герза тохкамаш делга цхьан оагIорахьара дIадаккхарах бола соцам къоабал бу машар лорабара Итальянски боламо. Машара гIулакха, герз дIадаккхара а дунен мехкашта юкъера кхохкам мелбара а гIулакха эгIара доаккхагIа дакъа лоацаш йола акт лерхI оаха цох», йоах машар лорабара Итальянски болама генеральни секретаро Челесте Негарвилле яхачо.

Дукха ха йоаццаш Чепельски автомобильни заводе хьаяьй керда отделочни цех. ХIара 72 минут масса за яла конвейер тIара йоал ши грузовик.

Сурта тIа: цеха басар хьокха отделени.

Венгерски телеграфни агентствон сурт.

Фотохроника ТАСС.

Индонезийски мятежникай эскарашта юкъера восстанеш

Джакарта. (ТАСС). Печато хьахойтачох, мятежникашта керте латта Хусейна — Правиранегара гIоз чубенна лежкъача Букиттинги яхача городе эскара а полицейски а доакъошка восстани хилар. 140-ча батальона командовани еш волча майора Норматиса мятежникашта керте латтача цу гIозара распоряжени кхоачашъе а ца тугаш, Букиттингера араваьлар, цу города гарга гIерташ долча правительствонни эскарах дIакхета. Полицейски йоккха группа шийца а йолаш, Центральни Суматра полицен начальник, совета член вола Кахарудин а Норматиса доакъошца цхьана городера араваьлар. Букиттингера мятежникаш чIоагIа кхерабенна ба. Мятежникашта керте латтача гIозарца барт-цхьоагIо лелае ца тигарах гIулакха тIара дIабаьхаб города мэри мунициполитета виъ члени. Парламента член Мохаммад Джуири хьалха хинна министр къаман партен член Эни Корими лийцаб. Букиттинге радиопередачаш совцаяьй.

Вай республике

Нохч-ГIалгIай Республика юхаметта оттаярца укх гаргарча шерашка хьае лаьрхIа я дукха керда предприятеш. Царна юкъе хургья шекар доаккха ши завод, чхьагIар доаха заводаш машина оатхалаш еш йола завод иштта кхы яраш а.

Уж хьалъйиро дика торо лургья дукха Казахстанереи Киргизереи цIа боагIаш бола нохчийи гIалгIайи балха дIатарбарна.

Цул совгIа, хIанз йолча предприятешкеи учрежденешкеи балха отта хIара шерра-шера 3000 гаргга сага моттиг хургйолаш я. Царех ахаш Грозерча предприятешка къахьегаш хургба.

Кхачан промышленностан треста хIара шерра-шера балха дIаэцаргба 484 саг, «Красни молот» яхача заводо 200 саг, Грознерча химически заводо — 100 саг, «Грознефтезаводстроя» тресто — 120 саг, № 12 йолча тресто 100 саг, иштта кхыча предприятеша а.

Цига балха оттаргболчарна юкъе хургба дуккха юкъера школа йисте яьккха бола кагирхой. Цо хьахьокх партес а Советски правительствос а вай кагича наха балха говзалаш Iомаяра гIулакха чIоагIа йоакхо еш хилар.

Доккха сий дола гIулакх

Хиннача човнех, е кхы долча лазарех сага дегIацара дукха цIий дIадоалаш хул. Цхьа йолча хана хул цу тайпара цIий сов дукха дIадаларах цунна метта цIий сага юха чу деттача мара из валарах кIалхар ца воакхалуш.

Мичара дохьаргда из цIий? Цхьаболча наха шоай гаргара саг ца волийтар духьа, шоай цIий дIалу цунна.

Бакъда, моттиг нийслу лоро ца могача е чов хиннача сага цун гаргара наха халехь цу минуте цун цIий чу а детта из верзаве везаш. ТIаккха мичара дахь из цIий? Из лу донораша.

Вайна массанена ховш да тIом хиннача шерашка мел дукха човнаш хинна нах кIалхарбоахар донораша тийна цIий бахьан долаш. Донорашта юкъе дукха ба Iаьдало оттабаь мах дIа ца а эцаш, ца могаш, цIий кIезига долча, човнаш хиннача наха гIулакха цIий дIалуш бола донораш.

Дикалца бовзаш ба Грознерча республикански донорски станце болх беш бола лораши медицински южарии нн. Галкина, Запорожская, Бевзенко, Струйи иштта кхыбараши.

Царна юкъе ба иштта нохчийи гIалгIайи къаман нах Яхьяева Б. а Ибрагимова З. а. Ужаш ба Грознерча городской больницера медицински южарий. Цар массане а паччахьалкхенгара мах хьа ца а эцаш шоай цIий дIател.

Цу тайпара човнаш хиннеи кхы дола лазараш хиннеи нах кIалхара бахар доккха а наха сийдеш а гIулакх да.

ОСМИЕВ М.

Сурт тIа: аьрдехьара аьттехьа: нн. Галкина, Запорожская, Бевзенко, Струй. **И. ПЛИЕВА сурт.**

Сайринарча нефтетехникуме деша багIараш

Дийнахьа Грознерча предприятешка заводашка, фабрикашка балхаш а деш бийсан нефтетехнукуме дешаш 1024 саг ва. Царна юкъе нохчий а, гIалгIай а, эрсий а, иштта кхыча къамах бола нах ба.

Техникумо дешаш болчарна бархI специальность лургья йистеьккха баьлча: промышленни предприятешкарча электрооборудованен нефтечазий технологаш, бурув тохара карча электрооборудованен нефтегаводской оборудоване механизацен техникаш, гIирсаш хьалдара техникаш иштта кхы йола специальносташи.

Дешархошта юкъе къаьстта дика деш, крекинг - заводе начальник цеха волча нов. Фроловс, исследовательни институте конструкторски отделе болх беш волча Тарамовс.

Дийнахьа болх а беш дешар хала дале а цхьабакъда, дешар хьаькъал да сага вахар тIехь, — йоах нов. Тарамовс. Аз сай низ а кхетам а дIалургба массанел дикагI бийсанара нефтетехникум йисте яккхарна.

Иштта тIахьех аз кхыбола нохчий а гIалгIай а хьокхам а эцаш бIи ца къожаш бийсанарча школашка деша ахарна.

ГIой-тIе

ГIой-тIе массанена а дика йовзаш я, цун истори къаьстта дика довз цу юрта къахьегамхоша советий Iаьдал доаккхаш леладаьча гIулакхех.

ГIой цу юрта юкъе гIолла Iодоагlача хина цIи я.

Цхьан заман чухь цу хи йисте нохчаша цIенош даь хиннад, хIаьта из маца хиннад хIанз а ховш дац. Цхьабакъда из юрт цига йиллараш гIалат баьнна-м хиннабац. Нах бахарна дика аьттув болаш, ваха хоза моттиг я из.

ГIой тIа штаб теха хинна большевик — Гикалои цу юртара партизанаши хIалак а беш. ГIой-тIа гIолла чакх а ваьнна, Сехьа-АтагIе а Дехьа-АтагIе а, Шаьла а яьккха, Ведана бода никъ хьа а лоацаш Оарганал дехьа ядаш йола юрташ яхарца, Нохчичухь бола революционни болам хIалакбе веннавар 1919-ча шера кIай инарал Деникин.

Из план кхоачашъе Деникина эскараш ГIой-тIе яккха даьхкар. Цу дийнахьа ГIой-тIа йисте вахаш вола майра гIойтIархо Цанаев Шида нийсвелар из юрт яккха даьхкача кIай эскарашта духьал.

Майрача цIеча партизана гIойтIархочо Цанаев Шидас дIахьекхар ГIой-тIе советий Iаьдала моастагIашта духьал бохаргбоаца моакхаза берд а хинна дIаэтта хилар.

Цанаев Шида воккха патриот хиннав, ший юрт яккха баьхкача кIайча эпасаращца тIом беш велар из. Гонахьа баьнна эпсараш а болаш кIай полковник шийна тIавеча, цунца кхы къамаьл доацаш, хьа а яьккха тепча теха вийра Шидас полковник. Цу доккхача, халача дийнахьа ГIой-тIе кIай-эскарашта кара ца яхийтарна эггара хьалха яьнна топ яр из.

Цанаев Шидий топ яьнначул тIехьагIа беррига гIойтIархой, цаI санна, шоай синош ца кходеш летар Деникина эскарашта духьал.

ГIой-тIархоша дохадаь, доаржадаь веддар мара кIалхара ца воалаш, хIалакдир цу шийлача дийнахьа шоашта тIадена кIай эскар.

Революционни болам дIаболалуш нохчичухь эггара хьалха революционни штаб дIаоттаяь юрт я ГIойтIе. Цудухьа я из историес ювцаш а кхы тIа историкаша а йоазонхоша а ювцаргйолаш а.

ГIой-тIе юллаш доккха доагIаш хинна ГIой хIанз лекъа дала доал, из иштта дале а ГIой-тIана юкъе гIолла доагIаш доккха хий да, гIойтархоша бокккхача къахьегамца хьадилла Оарга. ГIойтIа бахача бахархоша хьинар а уйла а тIаяхийта, болхбеш хиларах иштта вай лакхехьа ма дувццара сийлахь истори дола ГIой-тIе, социализман боахама балхаш тIа а белгалъяьнна дIаэттай.

ХIанз ГIой-тIа бIаьсти деш дола дерригa лаьттанцара балхаш кхехкаш латт.

Районе йоккха моттиг лоацаш я 10-ча отделенен огородий кха. Укх бIаьсти 200 гектара тIа дIаюваргйолаш я цига овощаш, царех кабуц — 82 гектар, помидораш — 80 гектар, нарсаш — 25 гектар, хохаш — 5 гектар, кхыйола культураш — 8 гектар.

Хьалха ГIой-тIана юхе дукха эрий даьдача лаьттаех лаьтта ла хIанз огородашта къоастадаьр, огородни бригаде 137 саг ва, царех 126 кхалсаг я.

Бригадир волча нов. Аслаханов Хьумида йоах: районе оттаяь кобуци помидораши яхара план хIара гектара тIера 14 тонн я, из кIезига хет сона. Кердача социалистически тIалоацамашца оаха тIанйцад укх шера хIара гектара тIера 25 тонн кобуци помидораши яха.

Парникашта Iаьржа лаьтта кийчдеча звенос (хьалхале лелаер Кагирова Зейнап) шоаш тIанйца декхараш тIехкхоачашду, 1,5 норма кхоачашъеш ба кхалнах: Вагаева Айзант, Ахмадова ПаьтIамат, Дагаева Жайнат, иштта кхыбараш.

Парникашка, огороде, дIае кобуцаш, помидораш, нарсаш кхееш йолча звенос а дика бу болх, цар парникашка дика тIаяьнна латт уж культураш. Цу звенона хьалхале лелаеш я Анна Кириченко.

Аннас хьалхле лелаеш болча болхлоша 180 процент кхоачашъю шоашта енна план, уж ба: Евдокия Воронкова, Мунаева Тамара, Ещуркаева Сацита, иштта кхыбараш а.

Дика бу болх Парникашка дIайиннача кобуцашта а помидорашта а шелал ца кхетийта кизгай рамаш тIаехкаш, аьргаш еча звенос а.

Цу звене болча Юсупова Аьсета, Атабаева Бушас, кхыбараша а 1,5 норма кхоачашъю.

«ХIара болх ший къайле йолаш ба. из къайле яйзача, болх дикагIа булу, балха тIехьа дика толамаш доахалу», яхаш шоай собране къамаьл деш яр Юсупова Аьсет.

Иштта дика болх беш я из огородни бригада; цхьабакъда цо беш бола болх кхы а дикагIа хургбар, цун бригадиро нов. Аслаханов Хьумида ший балха тIехь дола кхоачамбоацараш, конторагара шийна новкъостал хиларга а ца хьежаш, ше оарцагIа а ваьнна дIадоахаре.

10-ча отделене 40 гектар сомий бешамаш я, 60 гектар комараш я, хIанз царна тIа балхаш деш я № 2 йола кхашкара (бригада Цомаев Хьамзат), цар сомий гаьнашта гонахьеш оахк, кIир тох, из болх ший ханнахьа ца бича бешамаш дика латаргьяц.

10-ча отделене доахан леладеш ши ферма я, цу шин ферме 1000 гаргга хьайба да царех 461 етт бетташ ба.

1957 шера декабрь бутт болалуш ГIойтIа совхоза 10-ча отделенен управляющи вайтар нов. Джамбулатов Ахьмад, из цига воагIача хана дерригача балха доакъошка, къаьстта доахан леладеча фермашка гIулакх во дар.

Цига из вале хиннача хьалхале лелаечо доахан Iангара даха яь кийчо яцар, къаьстта Iаьсийи шинараши чIоагIа гIелденна кIалдисадар, Iодийшачара хьалгIовтта магацар царна, балха дисциплина геттара во яр.

Нов. Джамбулатовс эггара хьалха ше а ший актива а уйла тIаерзайир кIалдиса дола доахан меттадоаладарна.

Джамбулатов Ахьмад ше зоотехник ва, дуккха а йоккхийча совхозашка болх баь, йоккха опыт а йолаш: цо дийнахь а бус а мело ца еш йол, концентраташ лехар, дала доахка Iаьсийи шинараши меттадоаладир, уж хIанз дика тоаденна дулхала даьхкаьд.

Цу 10-ча отделене 235 говр я, 60 уст ба, 168 шинара да, 50 духьашха декха доахан да, 170 Iаса да, 3936 котам я, 195 никх ба 400 хьакха я.

Котамаш кхоабача ферма шоашта енна план кхоачаш а тIехкхоачаш а яьй цунна района хьалхале а яьккхай цар, болх дика гIулакхаш карагIдувлаш кхоачашбарах ахчан премеш еннай цига болх бечарна.

Боккха болх ба 10-ча отделенен говраш лелаеча болхлоша лелабер, цар балхаца бувзалуш ба кхы мел долча доакъой болх. Шоашкара дика болх гойташ, мелла холонаш яле а дика балхаш ду цу бригадацарча болхлоша моллагIча хана а кхоачаш ду цар шоашка аьннар.

— ХIанз вай болх дика ца бича, вай республика юхаметтаоттаярна хIама дулургдац вайга, республика юхаоттае еза аьлча, вайна хетар из атта гIулакх да аьнна, хIаьта из атта гIулакх хиннадац, балха, эггара хьалха балха мело е мегаргьяц новкъостий, — йоах болхлоша.

ГIой тIе йоккха юрт я, цига совхоза 10-ча отделене 1500 болхло ва, царна бани, клуб е еза. иштта чIоагIа эшаш я электроэнерги, хIанз цига хи тIа йолча станцес кIезига лу энерги, иштта болхлошта цу юрта гIувнаш яха а еза, хIанз цхьа гIув мара яц цига. ГIой-тIа даь даьнна ши-кхо бIаь цIа да, уж кхы тIа деш а латт, цхьабакъда тховнаш тIа юлла хIама кIезига лу наха совхозо.

ГIой-тIара юртбоахамхой чIоагIа баркал оалаш ба партена а правительствона а цар республика юхаметтаоттаярах, хIаьта из дика тоаяь дIаоттаярна бе беза болх кIал ца буташ дIабахьа шоаш кийча ба а йоах гIойтIархоша.

Х. МЕХТИЕВ.

Дика чакхьяьлар каникулаш

Дешархошта сакъердаме а пайдана а чакхъяха лаьрхIар бIаьстан каникулаш Долакха - юртарча школен хьехархой коллективо.

5—7 классашкара дешархой Орджоникидзе, Коста Хетагурова музее экскурсе бугалга вIашагIделлар хьехархоша Е. И. Рябоваси, А. Х. Сидаковаси. ЧIоагIа гIадбаха раьза хилар дешархой цу экскурсена.

Иштта сакъердаме яр бераша шой юрта гонахьарча аренашка Iалам довзарна яь экскурси а.

— Ахкан каникулех а цу тайпара экскурсеш ергья оаха, — йоах бераша — дешархоша.

ДЗЕЙТОВ Iийса.

Дика салеIар гулбеннараша

Сакъердаме а нах чIоагIа раьза болаш а дар Первомайски районни культуран цIен художественни самодеятельноста Красно-Октябрьске (Алхасте) оттадаь концерт.

Дика дар Накостхоевси В. Салбиеваси даь «танец джигита» яха халхар а Датиева йийша «ЦIимхара кIаьнк» яха стихотворени а.

Къаракъ мелараш критиковать деш Дозморовси Касиевси бегаш беш дийцар а; илли даьккхача Салбиеваси Дозмороваси гIалгIай халхар даьча . комсомолкай — дешархой Сидароваси Желябинаси, Зоринаси, иштта Татиевси Дзариевси хьекха номераш а чIоагIа дезаделар наха.

Концерта раьза болаш царна баркал яхаш бар Алхастерча клубе гулбеннараш.

БУЛГУЧЕВ БАШИР.

Комсомольцаша дика къахьег

Комсомола XIII-ча съездага кийчлуш хьинаре къахьегаш ба Наьсер-Кертера комсомольцаш. Совхоза кхашка болх бечарна дика бовзаш ба уж. Дахача сезоне комсомольцаша совгIаташ даьхар дикача балхаца. Иштта бригадира Арчаков Тухана патефон елар, Кодзоев Бийсолтанеи Газгиреев Борисаи даьри кочамаш елар, совгIаташ делар кхычарна а.

ХIанз комсомольцаша хьокхаме дIахьу бIаьстан балхаш а.

ДИДИГОВ А.

Редактор
М. ЛЬЯНОВ.

Грозный городе 1-гIа Курински улицагIа № 26 йолча цIагIа вахача Шамсудинов Абдурашид Хасановича, Грозный городе Широкий яхача переулке № 9 йолча цIагIа яха ший сесаг Шамсудинова Рашида Зиновьевна йитарах дола дош судага дIачу деннад. Грозный города Ленински района Нарсуда 1-ча участке дувцаргда из дош.

Белгородски областе Василевски района Ватутина цIерагIча совхозе вахача **Сушков** Яков Игнатьевича суде деннад Грозне, Кабардински улицах, № 3 яхаш йолча **Сушкова** Раиса Васильевнапара къастара дош. Дош дувцаргда Грознен Ленински района 1-ча участка халкъа суде.

Паччахьалкхен, Нохч-ГIалгIай АССР хьехархой институто

Деша чуец

Института Заочни отделенен физико - математически факультета 1-ча курсе студенташ («математикан» специальностах), историко-филологически факультете («эрсий мотти литературеи» яхачеи «историени» специальностех). Дешара ха 5 шу.

Заочни отделене конкурс йоацаш дIаэц 5—10-ча классий хьехархой, факультета профилга хьажжа, специальностах болх беча, халкъа дешара учрежденей болхлой, Сийлахьбоккхача Даьй мехка тIема доакъашхой.

Юхьанцарча школай хьехархой пионервожатеш, берий цIенойи бешамийи воспитателаш, иштта школейи кхыча берий кхетама учрежденейи балхаца бувзабенна партийни комсомольскии аппарата болхлой, конкурсах чуэц 5—10-ча классий хьехархой чуийцачул тIехьагIа мукъа йолча моттигашка.

Экзаменаш йоацаш чуэц юкъера школа дошои дотои мейдалгиш йоахаш йистеяккхараш, специальни юкъера дешара заведенеш дика яхарах диплом яраш, нагахьа цу факультета профилах йолча специальностах уж болх беш бале.

1-ча курсе дIаэцарашта экзаменаш хул укх предметех:

Физико-математически факультете — эрсий меттаи литературанеи (йоазув деш); математикана (йоазув деши дагахьи), физика — (Дагахьа хоатташ).

«Эрсий меттеи литературани» специальностах.

Эрсий меттеи литературани (йоазув деши дагахьеи), СССР истори (дагахь), кхыча мехки метта.

«Историен» специальностах — эрсий меттал литератураннеи (йоазув деши дагахьеи), СССР историена (дагахьа).

3-ча курсе экзаменаш йоацаш дIаэц «эрсий меттеи литературани», «математикан», «историен» специальностех хьехархой институташ йистеяьхараш.

ШоллагIа специальность Iомае гIерта лакхара хьехархой образовани йола хьехархой дIайибу общественни педагогически цикла зачет еш:

«Эрсий мотти литературеи» яхача специальностах — 3-ча курсе вступительни экзаменаш йоацаш, хьалхарчеи шоллагIчеи курси цхьайола дисциплинаш дIаяларца кхыча мехки мотти логикеи Iомаярах мукъа а буташ;

Математикан специальностех — 1-ча курсе, юкъерча школен программан объемах математиканеи физиканеи экзамен йолаш.

Заявленеш тел педагогически института директора цIерагI ераш а долаш: автобиографи, юкъера школа яккхарах дола документ, 3 Х 4 долаш диъ сурт (корта берзан болаш), болх беча меттера справка, болх баь стаж белгалъяь йолаш, специальностьи фу болх беш ва тешал деш, тIеххьара болх бечара характеристика, вузе деша болхачарна йола медицински справка (286 форма), справка райбольницан поликлиникан лоро тешал деш хила еза, (справка тIа яьздаь хила деза деша воагIачо ший унагIцIенонна зе доацаш производственни болхи дешари леладе йиш хилар); вахачара справка.

Заявленеш дIачуийю 1-ча апреле денз 10-ча июнага кхаччалца. Экзаменаш — 10-ча июнагара 1-ча июле кхаччалца хургья. Студентий состава юкъе дIаэцар 1-ча июлагара 5-ча июлага кхаччалца.

ДIайийцараш установочни сессе бахканза баргбац 5-ча июле денз 5-ча августага кхаччалца. Установочни сессе ца боагIаш бисараш — дIабоах. Документаш хьаахийта а справкашка а укх адресах яьзде деза: Грозный, Менделеева улица № 32, хьехархой институт, заочни хьехама отдел, телефон 2-04-51.

Паччахьалкхен чухьара кхадж бувлаш йола 3 проц. дола заем

Москва 1958 шера 30 марта 62-гIча тиража арабаьннача кхаджа

ОФИЦИАЛЬНИ ТАБЛИЦА

Заема ерригача цхьайтте а разряда серен а облигацен а укх номерий кхадж баьлар.

Серен №№	Облигацен №№	Кхажа сомашцара боарам	Серен №№	Облигацен №№	Кхажа сомашцара боарам	Серен №№	Облигацен №№	Кхажа сомашцара боарам	Серен №№	Облигацен №№	Кхажа сомашцара боарам
000824	36*)	5.000	030494	19*)	5.000	050873	1—50	400	077645	38*)	5.000
002784	1—50	400	031166	47*)	25.000	051322	1—50	400	078141	1—50	400
003607	41*)	5.000	032512	13*)	5.000	051997	1—50	1.000	079415	28*)	5.000
004180	1—50	400	032513	1—50	400	052245	40*)	5.000	079558	38*)	5.000
004241	04*)	10.000	032987	06*)	5.000	052842	1—50	400	080675	1—50	1.000
004790	1—50	1.000	033369	48*)	5.000	052851	20*)	25.000	080787	10*)	5.000
005152	1—50	400	033517	05*)	5.000	053380	26*)	5.000	081200	09*)	5.000
005303	33*)	5.000	033661	1—50	400	053998	12*)	5.000	081334	1—50	400
005433	1—50	400	033769	24*)	10.000	054121	45*)	5.000	081876	24*)	10.000
006337	1—50	400	034027	1—50	400	054720	1—50	1.000	082030	20*)	10.000
007523	29*)	10.000	034181	45*)	10.000	055364	26*)	10.000	082217	1—50	400
007712	29*)	5.000	034297	06*)	5.000	055594	1—50	400	082353	06*)	25.000
008125	09*)	10.000	035139	1—50	400	056288	31*)	10.000	084143	43*)	10.000
009776	49*)	5.000	035683	24*)	5.000	057546	10*)	5.000	084895	39*)	5.000
009928	1—50	400	036565	39*)	5.000	058211	1—50	400	085565	24*)	10.000
010224	21*)	5.000	037783	06*)	5.000	058313	24*)	5.000	086670	42*)	5.000
011884	1—50	400	037964	26*)	5.000	058441	22*)	5.000	088788	08*)	5.000
012040	20*)	5.000	038553	23*)	10.000	059121	47*)	10.000	088876	1—50	400
012194	1—50	400	038619	25*)	5.000	059803	37*)	5.000	089193	16*)	5.000
012272	1—50	400	038963	47*)	10.000	060697	1—50	400	089550	33*)	5.000
014255	1—50	1.000	040713	1—50	400	061687	1—50	400	090441	1—50	400
014337	1—50	1.000	040849	09*)	5.000	062054	34*)	5.000	090875	1—50	1.000
014885	16*)	5.000	040932	18*)	5.000	062823	30*)	5.000	091103	13*)	5.000
015319	36*)	5.000	041098	1—50	1.000	062887	21*)	10.000	091312	45*)	10.000
015495	34*)	25.000	041557	1—50	400	062994	36*)	5.000	091418	1—50	400
015620	1—50	1.000	041807	35*)	10.000	063759	46*)	5.000	092576	04*)	5.000
016101	40*)	10.000	042637	1—50	400	064604	23*)	10.000	092944	45*)	5.000
017008	42*)	5.000	042708	37*)	5.000	066305	1—50	400	093042	1—50	400
018956	22*)	5.000	043001	1—50	400	066430	1—50	400	094040	1—50	400
019087	17*)	10.000	043448	43*)	5.000	066751	23*)	5.000	094806	1—50	400
019592	49*)	10.000	043491	30*)	5,000	068896	44*)	5.000	094834	02*)	5.000
022435	1—50	400	044012	1—50	400	069783	34*)	10.000	094883	1—50	1.000
022542	46*)	5.000	044735	03*)	5.000	072223	07*)	50.000	095945	44*)	5.000
022708	29*)	5.000	045341	16*)	50.000	070550	46*)	5.000	096283	21*)	5.000
022808	03*)	5.000	045591	50*)	5.000	070819	36*)	5.000	096938	1—50	1.000
023769	40*)	5.000	047942	1—50	1.000	070837	23*)	10.000	097058	15*)	10.000
024003	06*)	5.000	048348	12*)	5.000	071765	44*)	5.000	097063	39*)	5.000
026454	1—50	400	048587	40*)	25.000	072615	10*)	5.000	097148	20*)	5.000
026620	11*)	5.000	048670	1—50	400	073605	1—50	400	098965	21*)	5.000
027798	27*)	5.000	048981	13*)	5.000	075079	04*)	5.000	099807	1—50	400
028104	35*)	5.000	049322	14*)	5.000	076197	49*)	5.000	099948	1—50	1.000
028568	1—50	400	049382	40*)	10.000	076440	1—50	1.000			
029824	1—50	400	050706	1—50	400	077144	39*)	5.000			

Цу серен юха йисача облигацей 49 номера 400 сом хIаранена долаш кхажамаш даьлар.

Таблица тIа белгалдаьраш бIаьсома шин облигаце кхажамаш да.

Кхажа сумман чу боагIа кхадж баьннача облигацен нарицательни мах.

Газета тIехьа тIайоагIа номер хьанйцачул тIехьагIа, сберегательни кассий укханга хьежжа баьннача кхажамех ахча дIатела йиш йолаш официальни документ да ер таблица.

Тиража кхадж тассара Комиссен председатель — Москва города Пролетарски района къахьегамхой депутатий совета исполнительни комитета председатель.

ГАВРИЛИН И. С.

Комиссен бехктокхама секретарь
ВАСИЛЬЕВА Л. А.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 23, телефоны: редактора 2-41-23, зам. редактора 2-07-01, отдела партийной жизни 2-25-72, корректорской — 2-30-91.

СФ00747. Типография им 11 августа 1918 года, проспект Революции 30/3. Заказ № 2049.